

Liderfény

amatőr kulturális folyóirat

www.lidercfeny.hu

V. évfolyam, 5. szám, 2011. május

Űrhajózás

Novellák, versek

Zenetrovat

Könyvajánlók

Filmrovat

Ehavi számunk alkotói:

Homoergaster, Cyrus Livingstone, Maggoth,
Xenhotep, Ida, Craz, Juditti, Tolerancia, M. Csaba,
Norton, Banderas, Nefadar, Jimmy Cartwright

Tartalom

ŰRHAJÓZÁS

31 éve repült az első magyar űrhajós
/Jimmy Cartwright/ 3.

NOVELLÁK

Figyelő /Homoergaster/ 4.
Esvy & Fairlane: Az elfeledett örökség /Maggoth/ 6.
Barbár Borbár /Craz/ 8.
Zann extázisa /Xenothep/ 9.
A Kiválasztott /Cyrus Livingstone/ 10.
Szárnyalás /Nefadar/ 11.
Mennyire semmi... /Juditti/ 11.

TÖRTÉNELEM

In Memoriam: Nagy Attila /Homoergaster/ 12.

VERSEK

Ki hallgat /Tolerancia/ 10.
Szavakból /Banderas/ 13.
Szeretek emlékezni /M. Csaba/ 13.
Egy sárkány naplójából /Norton/ 13.

FILMROVAT

Paul: avagy az idegenek köztünk vannak /Jimmy/ 15.

ZENEROVAT

1991. április 20. - 2. rész /Homoergaster/ 16.

KÖNYVAJÁNLÓ

Harry Harrison: Rozsdamentes Acélpatkány /Ida/ 19.

PARTNEREINK

A STUDIUM Könyvesbolt kínálatából 19.
A Babilon Könyvesház ajánlja 20.
A Lyra Könyvesbolt választékából 20.

IMPRESSZUM:

Lidércfény amatőr kulturális folyóirat V. évfolyam. 5. szám, 2011. május

Kiadja a Lidércfény Online Kulturális Magazin
Megjelenik minden hónap második felében.

Borító:

Farkas Bertalan és Valerij Kubaszov visszatérése

Felelős és tördelőszerkesztő:

Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő: Török Viktor (Kapitány)

Olvasószerkesztő: Túri András (Homoergaster)

Grafikai munkatársak:

Sigynnae, Bognár Attila (WhiteRaven)

Támogatónk: Szabó Dénes és családja,
Arató Máttyás (Graffiti)

E-mail: lidercfeny@szenesinfo.hu

Internet: www.lidercfeny.hu

Nyomdai munka: SZVSZ Kft. nyomdaüzeme
6600 Szentés, Petőfi u. 1.

Hírek röviden

FantasyFan

ELINDULTUNK!

Egy maroknyi lelkes fantasy rajongó, fejébe vette, hogy a hasonszórú honlapoktól eltérő megjelenéssel, stílussal adnak teret rajongásuk tárgyának. Ha körbenézel az oldalon, láthatod, hogy igyekeznek mindenféle ízlésnek megfelelni, a „klasszikus” könyvektől kezdve, a képregényeken át, az on-és offline játékok, valamint az ismert és kevésbé ismert filmek, sorozatok egyaránt helyet kapnak a palettán.

Nagyon nagy hangsúlyt fektetnek a közösség erejére, hiszik, hogy az „amatőr” tartalom a hasonló portálok mozgatórugója, így a FantasyFanon könnyen címlapos szerzővé válhat bárki! Irhatsz hírt, cikket, novellát, küldhetsz szavazást, idézetet, stb. egyszerűen kedved szerint alakíthatod, formálhatod az oldal tartalmát!

Létrehozatsz jópofa „karakterlapot”, gyűjthetsz XP-t, szintet léphetsz, s ez által egyre inkább megbecsült tagjává válhatsz a közönségnek, emellett lehetőség van a legkülönbözőbb kitüntetések megszerzésére is. Igyekeznek különböző, kisebb-nagyobb nyereményjátékokat is szervezni. Egyszerűen náluk a regisztráció csak a kezdet, ha akard célirányosan lépheted a szinteket, gyűjtheted a kitüntéseket, de ha csak „simán” használod az oldalt, akkor is könnyedén megbecsült tagjává válsz a közösségnek, hiszen az aktivitásodért járó jutalmakat automatikusan megkapod.

Egy kedvelhető, friss tartalmakkal rendelkező, aktív közösséggel bíró honlap létrehozása a céljuk, amelyre érdemes nap, mint nap visszalátogatni.

Az oldal címe:

www.fantasyfan.hu

Fiatalok éjszakája, avagy

Június 11-én éjjel rendezik meg Szentésen, a Dózsa-Ház - Graffiti között a Fiatalok éjszakáját, amelyen a Lidércfény is részt vesz. Igyekszünk rettenetessé varázsolni alkonyattól pirkadatig mindazok éjszakáját, akik elmerészkednek hozzánk.

Kreatív és egyéb programjainkból:

- Zombibábok készítése a zombi bábfilmhez.

- A Simagöröngyösi zombi apokalipszis című novelláskötet promotálása.

- Horrorkvíz érdekes kérdésekkel. A nyeremény, hogy a próbálkozó életben maradhat, s nem lesz belőle sem zombi, sem vérfarkas, sem vámpír. :)

- Horrorszókóp. Szeretnéd megtudni, hogy jellemzőid alapján miféle szörnyűséges kreatúra lapul meg benned? Hogy vérfarkas, vámpír, zombi, esetleg gonosz lidérc-e vagy? Szeretnéd megtudni, hogy mi vár eme sötét énedre a közeljövőben? Olvasd el horrorszókópunkat!

- Igény esetén felolvasás Poe, Lovecraft, King műveiből.

- Kötetlen beszélgetés a horror műfajáról.

- Ritkán látott horrorfilm(ek) vetítése, kizárólag a szórakoztatás végett (mert aki egy horroron nem képes nevetni...).

Ismét retrókiállítás volt Szegezen

Kapitány érdekes beszámolója a második szegezi retrókiállításról, amelynek helyszínét most könnyebben meg lehetett találni, s az élmény, amelyet a retró masinák okoztak, újabb feledhetetlen napot adott az oda látogatóknak. *Bővebben:*

gdev.blog.hu/2011/05/16/ismet_retrokiallitas_volt_szegezen

31 éve repült az első magyar űrhajós

A tavaly augusztusi számunkban már olvashattatok egy interjút Farkas Bertalannal, amelyet a 30. Hungaro-Con-on készítettünk vele. Most újra ő kerül egy kicsit középpontba, hiszen ebben a hónapban, éppen május 26-án van 31 éve, hogy sor került az űrutazására.

A világhírű pilóta, Farkas Bertalan, 1949. augusztus 2-án született Gyulaházán. Kiskorában kiváló sportoló volt, eredetileg futballistának készült. Középiskolai tanulmányait Kisvárdán végezte, az érettségét a Bessenyei György Gimnáziumban tette le. A repülést a nyíregyházi sportrep téren szerette meg, és itt határozta el, hogy repülőtiszt főiskolára jelentkezik. Így került a szolnoki Kilián György Repülő Műszaki Főiskolára, ahonnan útja a Szovjet Repülőműszaki Főiskola katedrái elé vezetete, ahol repülőtiszt kiképzést kapott. 1972-től 1978-ig a pápai vadászpilóta alakulatánál szolgált vadászpilótaként, majd 1978-ban önként jelentkezett űrhajósnak. Az akkoriban létező Interkozmosz elnevezésű együttműködés ugyanis lehetővé tette, hogy a Szovjetunió tagországainak egy-egy képviselője is eljusson a világűrbe. (Bár Magyarország konkrétan nem volt tagja a Szovjetunióknak, az akkori politikai helyzet mégis lehetővé tette, hogy mi is delegáljunk egy pilótát.) A magyarok által küldeni szándékozott űrhajóst 1977 májusától kezdtek kiválogatni a vadászpilóták közül Kecskeméten, a Repülőorvosi Kutató és Vizsgáló Intézetben. Ennek eredményeképpen négy pilótát választottak ki, akik közül ketten (Farkas Bertalan és Magyarai Béla) a Gagarin Űrhajós Kiképző Központban végezték a további felkészülést, szovjet kollégáikkal együtt. Ketten (Elek László és Buczkó Imre) pedig itthon maradtak „véstartalékként”.

A kiképzést 1978-1980-ban Farkas Bertalan Magyarai Bélával együtt végezte a Szovjetunióban, és csak őrakkal a kilövés előtt dőlt el, melyikük utazik. Farkas Bertalan űrbe utazó társaiként Valerij Kubaszov, Leonid Popov és Valerij Rjumin szovjet űrhajósokat jelölték ki.

Az út a tervezetthez képest egy évvel később, 1980. május 26-án valósult meg, amikor az űrhajósok a Szojuz-36 fedélzetén nyolc napos, 1980. május 26-tól június 3-ig tartó űrrepülést hajtottak végre. Az expedíció fő célja a Szaljut-6 űrállomással való összekapcsolódás volt. Az űrben azonban orvosi biológiai, fémtechnológiai, fizikai, távérzékelési és erőforrás-kutatási kísérleteket is folytattak.

Farkas Bertalan programját több magyar kutatóintézet dolgozta ki 1976-1980 között. A Dózis elnevezésű kísérlethez a KFKI fejlesztette ki a Pille termolumineszcens sugárdózismérőt (TLD), amellyel még a világűrben meg lehet határozni az űrhajósokat ért sugárzás mennyiségét. A meglévő műszerekkel ugyanis meg kellett várni a földet érést, hogy kielemezhesék a mérési eredményeket. A Pille továbbfejlesztett változatát használták a Mir űrállomáson és újabban a Nemzetközi Űrállomáson az állomások sugárzásvédeltségének feltérképezésére és a legénység terhelésének mérésére.

A Rabotoszposzobnoszty nevű kísérlet során a Repülőorvosi Vizsgáló és Kutató Intézet és a Medicor által fejlesztett Balaton műszerrel az űrhajósok szellemi munkavégző képességét vizsgálták.

A Johan Béla Országos Epidemiológiai Központban

működő űréletlani laboratórium készítette az INTERFERON sejtbilógiai kísérletet, ami az immunrendszer interferon sejteinek működését vizsgálta súlytalanságban. Ez volt az első világűrben végzett kísérlet, amely sejtbilógiai folyamatokat hasonlított össze súlytalanságban és gravitációs körülmények között. Az űrhajón lévő sejtek 4-8-szor annyi interferont termeltek, mint a földi laboratóriumban lévőek.

Az Ötvös-kísérlet során a félvezetőtechnikában jelentős fémek (gallium, arzén, indium, ólom) kristályszerkezetét és ötvözeteit vizsgálták. A Bealuca kísérletben eltérő fajsúlyú fémek keveredését és diffúzióját, alumínium és réz súlytalanságban létrehozott ötvözetét tanulmányozták. Az anyagtechnológiai kísérletek során kipróbálták a Krisztall kristályosító berendezést is.

Az űrrepülés alatt kétszer haladtak el Magyarország felett, így hazánk területéről több űrfelvétel is készült. A Balatonnál a tó és a vízpart ökológiája, valamint talajjavítási programok keretében Szolnok és Kisköre között a Tisza vidéke volt a vizsgálatok fő területe (Bioszféra program).

Farkas Bertalan nyolc napot töltött a világűrben, s azóta is ő az első és mindmáig egyetlen magyar űrhajós. (Az egyik napon ő mondta a kozmoszból a televízió Esti meséjét, mint az a tavalyi interjúnkból is kiderült.)

Az űrrepülés után a Magyar Népköztársaság Hőse és a Magyar Népköztársaság Űrhajósa kitüntetésben részesült. Pályafutásának következő szakaszában is továbbképezte magát. 1986-ban a Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedésmérnöki Karán szerzett oklevelet, és még ugyanattól az évtől a Magyar Tudományos Akadémia Interkozmosz Tanácsának kutatócsoportjában dolgozott vezetőségi tagként 1991-ig. 1992 és 1995 között, még aktív katonai élete alatt An-24 és An-26-os szállítógépeken, valamint Zlín Z-143 típuson repült. 1995-ben dandártábornokká léptették elő a Magyar Honvédség repülőszemléző-helyettese beosztásban.

1996 és 1997 között légiügyi attasé volt az Amerikai Egyesült Államokban, Washingtonban, de egy kisebb diplomáciai bonyodalommal járó közlekedési kihágás után leváltották. 1997-ben hazatért Magyarországra, ettől az évtől kezdve nyugállományú dandártábornok. Ezután az üzleti életben folytatta pályafutását az Atlant-Hungary Airlines nevű légitársaság résztulajdonosként, majd 2003-tól a Társaság elnökeként tevékenykedett. Tagja a Nemzetközi Űrhajós Szövetség intézőbizottságának.

Források:

http://hu.wikipedia.org/wiki/Farkas_Bertalan

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Szojuz-36>

http://www.legifoto.com/magyar/oldalak/farkas_bertalan_urhajos/

Összeállította: Jimmy Cartwright

Figyelő

Halhatatlanok a Blade Runner,
(Szárnyas Fejvadász) univerzumában

A szöveg elolvasása előtt vagy után nem árt megnézni a film eredeti, feliratot verzióját, bár ennek a beszerzése alkalmasint nem egyszerű. Sőt az eredeti közvetlen könyv folytatását (Szárnyas fejvadász 2, Az emberi tényező) is érdemes elolvasni...

A szerző megjegyzése

...Itt a Földön végeztem. Mindennel és mindenkivel. A többiek is leléptek. Mielőtt azonban útra keltem volna a határvidék felé, még engedélyeztem magamnak egy kis pihenőt. Odakinn kemény lesz, itt meg kicsit nyugisabb. Amikor megláttam, nem hittem a szememnek. Azonnal fedezékbe húzódtam, hogy ne vegyen észre. El kívántam kerülni a bonyodalmakat. Ez nem lehet ő, ő már... Figyelni kezdtem, bizony ő volt. Mérgemben majdnem földhöz vágtam az újságomat, ami mögé próbáltam elbújni, akár egy régi kémhistóriában. Ezt jól elintézték! Ennyire pótolhatatlan lenne ő? ...Rendben, tényleg jó zsarú volt, na de ez talán túlzás...

Egyszer csak rám pillantott. Ösztönösen megfeszülő testtel vártam, hogy elindul felém, vagy rám lő. Idegesen tovarebbent a tekintete. Nem ismert meg. Azonnal feléledt bennem a sanda gyanú. Néztem a távolodó alakját, és a megérzés bizonyossággá érett. A szemetek! Nem hagyják békén, még most sem. Követni kezdtem. Kíváncsi lettem, milyen ügyben szimatol. Biztos, hogy valami fontos, sőt kínos helyzetet kell megoldania. Ebben ő jó volt mindig is. Ezért rángatták vissza. A régi jó fejvadász-stílus miatt. Becsültem őt, ellenfelek voltunk, noha a híres szimata az én esetemben megcsalta. Nem is sejtette, kivel állt szemben. Követni kezdtem. Sietett. Erősen villogott jobbra-balra, mint aki keres valamit... Üldözött valakit. Gond nélkül felvettem a ritmusát, és figyeltem. Még ha a sarkában rohanok utána, akkor se vett volna észre, annyira prédájára koncentrált. A halhatatlanok azonban jobban bele tudnak olvadni környezetükbe, mint bármelyik kópia. Nemsokára már azt is tudtam, kit kerget, egy nőt, vagyis egy nőstény replikánst. Ahogy figyeltem Deckard leendő áldozatát, egyértelműen megállapítottam a típusát. Nexus-6, speciális változat. Hallottam már róluk, emlékeket táplálnak beléjük, ez Tyrell új mániája. Azt hiszi, ettől kezelhetőbbek lesznek. Itt a példa rá, hogy nem.

Amikor replikánst látok, akik ráadásul azt hiszik magukról, hogy igaziak, heves nosztalgiam támad a régmúlt korok után, amikor még nem voltak komplex számítógépek, mobiltelefonok és emberkópiák. Mindenki, akivel találkozhatál vagy harcolni kényszerültél, igazi volt. Anyától született, nem valami szupermodern laborban

kotyvasztották össze. Hah! Régi szép idők, sose jönnek már vissza! A kópia eléggé kétségbeesett volt, miután nem sikerült leráznia Deckardot, fejvesztve menekült, megpróbálva eltűnni a tömegben. Esélytelen volt. Deckard több lövéssel leterítette, hogy három kirakaton át, végül egy műhóésésben landolt, fejjel előre. Ahogy ott feküdt a mocskos utcán, megtévesztően hasonlított egy halott nőre. Deckard pedig egy meghasonlott kopóra.

Bár a rutin és az ösztönei vezették, amikor elkapta a nexust, furcsa érzélgősséget láttam az arcán. Egy új Deckard volt ez. Megviselte ez az egész, és láthatóan azon töprengett, vajon helyesen tette-e, amit tett. A régi Deckard nem ilyen volt. Legfeljebb belül sajnálkozott volna egy kicsit, de hogy ott állva, egy megszüntetett kópia mellett, ezt ki is mutassa... nem, ő cinikus volt és kiégett. Ez az új Deckard ugyanolyan agresszív és állhatatos volt, mint a régi, de elesettebb, valahogy gyengébb. Mit a fenét csináltak vele? Amikor meg bajba került, hirtelen segítsége lett egy másik nexus. Ő még fejlettebbnek látszott, szinte embernek. Döbbenet figyeltem. Már ember, műember, mű gyarlóságokkal. Nincs ínyemre ez az eszeveszett fejlődés, talán maradi vagyok, talán csak hagyománytisztelő. Talán ezért vagyok most dühös.

Lapier... Hogy szánta el magát, nem tudom, valószínűleg a taktikai előny lehetőségének nem tudott ellenállni. Mindenesetre kópiákat készített magáról... egy vagyonba kerülhetett, ráadásul a törvény tiltja a magáncélú replikálást... Ezek persze nem voltak halhatatlanok, de azt hitték magukról, hogy azok! Szemét húzás volt! Miközben a Földön maradt halhatatlanok Lapier kópiáit aprították, az eredeti jót röhögött, mi több, egyikünkkel sikerült végeznie. Ezután egy rémálomban azzal töltöttük az időnket, hogy a Lapier-nexusokat ritkítottuk, akik mind azt hitték magukról, hogy ők az eredeti, közben kerestük az igazit. Lapier másolatai rendelkeztek ugyanazzal az aurával, mint ő, így aztán rendre azt lehetett hinni, hogy ő az. Persze, amikor elkezdődött a harc, azonnal kiderült, hogy nem rendelkezik Lapier évszázados tapasztalatával, vívőtechnikájával. Ahhoz már nem éreztem kedvet, hogy kiderítsem, hol készítettett annyi másolatot a kardjáról. Persze silányakat. Ez külön bosszantó volt. Az ember elvárná, hogy ha harc, akkor harc, úgy komolyan! De a Lapier-kópiák nem nagyon tudtak vívni. Csak hadonásztak, vadul, meg pökhendien mocsokolták az embert. Csak amikor sokszor már az első cselből elrepült a kezükből a kardnak hívott vasdarab, döbbenek rá, hogy baj van. Későn.

Egy idő múltán a halhatatlanok némelyike már sportot űzött a Lapier-kópiákból. Fogadásokat kötöttek. Úgy halottam, jelentékeny összegek cseréltek gazdát. Volt egykettő köztük, amelyik rájött a bibire. Ezek villámgyorsan lecserélték a „kardot” modernebb fegyverekre. A lövöldöző „Lapier-ek”-ből végképp gyorsan elegünk lett. Persze ez így csupán megszárulás volt, mégpedig veszélyes és időt rabló. Főleg a lelepleződés kockázata volt nagy, de úgy látszott, a figyelők még nem értesültek a Lapier-másolatokról. Próbáltuk is diszkréten csinálni, a halhatat-

lanok közössége soha nem tapasztalt összefogással igyekezett titkot tartani. Eddig, talán, sikerült.

Komolyan vallom, hogy ez a Tyrell egy gazfickó, az ENSZ-nek el kéne már látnia a baját, föltéve, ha képes rá egyáltalán! Szerencsére az idő is nekünk dolgozott, ugyanis ezek a modellek már végidőprogrammal készültek. Ez egy külön cifra sallang ezen az egészen! Lapier kópiái ugyanis a mostani széria 4 éves élettartamával szemben csupán 2 esztendő működési programmal futottak! Egy halhatatlan nexusai az abszolút halandóság rabságában! Ez nem volt se korrekt, se ízléses, legalábbis szerintem. Sikerült egy informátorra szert tennem a Tyrell Corporationnál. Az emberem szerint ezek a másolatok egy tesztszéria részei voltak, kísérleti alanyok, a végidőprogram és a beültetett emlékek együttes próbája. Arról nem sikerült megtudnom semmit, hogyan csempészte Lapier az „emlékek” közé a halhatatlanságtudat egyfajta csökevényes változatát. Hiszen ezt titkolnia kellett! De megtette valahogy. Mi meg harc helyett mézáróhattuk a zakkant „Lapier”-eket. De még egyáltalán nem volt vége az ügynek, mert 3 évvel később felbukkant egy „Lapier”. Ekkorra már mindnek vége volt, amelyiket nem vágtuk le, annak lejárt az ideje. Egy mégis élt! Ezért kell nekem most a gyarmatokra utazni! Ezt a „Lapier”-t elkapta egy fejadász, és szépen megszüntette. Örültünk is neki, nem minekünk kellett bajlódni vele. Egy bizonyos Deckard volt az, aki rutinosan kilőtte. A baj csak az volt, hogy ez a replikáns feltámadt, mint halhatatlan! Túl jól sikerült a másolat! És hiába volt minden, meglépett a peremvilágokra. Emiatt most szószban vagyunk, mert bejött a képbe egy halhatatlan robot is. Nagyon remélem, a figyelők még nem értesültek a halhatatlanná vált replikánsról! És azt is remélem, hogy a peremvidéken majd sikeresen pontot teszek az ügy végére, utána meg elfelejthetem végre, az elfogyni nem akaró „Lapier”-eket...

Követtem Deckardot, hátha látok valami érdekeset, de eluntam a meddő ácsorgást az esőben. El is vesztettem szem elől. De hát nem volt már vele dolgom, készültem kifelé, a peremre. Aztán az informátorom lakásánál járva láttam meg újra. Láttam rajta, hogy baj van. Mit akar Sebastiantól? Ezúttal nem sietett, lopakodott. Még egy kópia? Követtem, és figyeltem, egy kicsit aggódtam Sebastianért. El akartam búcsúzni tőle. Hamar megbizonyosodtam róla, hogy ez nem fog menni. Valószínűleg megölték. Mégpedig az a két replikáns, amik forró fogadtatásban részesítették Deckardot. Figyeltem a hajszát, és neki drukoltam, ha elkapja, talán békén hagyják. Hajszál híján rajtavesszett, és valójában a kiszemelt prédája mentette meg! Ekkora megaláztatást a régi Deckard nem viselt volna el, az biztos! Különös látványban volt részem. Egy elzékenyült fejadász bámulta a halott replikánst, a megmentőjét. Jó lett volna tudni, mi járt a fejében. Megmentette az életét, ha már a sajátját nem tudta. Egy másolat, egy mesterséges személy, felismerte az élet értékét. Szegény replikánsok! Szegény Deckard! Mily rövid a létük, ha tudnak róla, ha nem, s milyen keveset

értenek meg belőle! Szemét egy játszma ez, amiben mindenütt megvannak a mindentudók, vagy legalábbis a magukról azt képzelők...! Később tudtam meg, hogy az a Batty jól hazavágta Tyrell-t. Állítólag úgy nézett ki a feje, mintha présgéphe dugta volna. Nincs ezzel szemmi bajom. Azt kapta, amit megérdemelt. Van abban valami Frankenstein utánérzet, amikor egy magát istennek képzelő, öntelt üzletembert a saját teremtményeinek egyike öli meg. Hmm. Emlékszem az eredetire. Egy Mary Shelley nevű nő írta. Híres lett miatta. Bevallom, nekem is tetszett. A legjobban az a rész, amikor a tudós idióta az innen-onnan összelopkodott, összefércelt hulladarabokat a villámcsapás erejével keltette életre. A könyv antihőse szerint az élet pusztán elektromosság... „Ez az újjászületés!” ...Naná! Én csak tudom...

A fickó azzal a híres megkeseredettséggel és kötelességtudattal kajtatott a másolatok után, és sorban elkapta őket. Még segítsége is akadt, egy újabb másolat. Na és a szerelem! Ez már a mélypont, amit tettek vele! Deckard sosem volt szerelmes. Kégett, magányos figura volt egész életében. Ezért volt olyan jó abban, amit csinált! Nem tud magáról semmit. Természetesen az igazi Deckard rég meghalt. Én öltem meg. Nyomozott utánam, az hitte, replikáns vagyok. Igyekeztem kitérni az útból. Nem szeretem a fejadászokat, de ez ragadt rám, mint a kosz, úgyhogy kissé elláttam a baját. Sajnos nem tántorítottam el. Megint rám talált, és a legrosszabbkor.

Szemtanúja volt a Lapierral – az igazival! – vívott párba-jomnak. Ekkor tettem pontot annak a szemének az ámokfutására. Na ez már nem volt könnyű móka! Lapier ügyes, ravasz és szívós ellenség volt, keményen küzdött. Amikor legyőztem, Deckard előugrott, akár a nyúl a cilinderből, és rám üvöltött, hogy kezeket fel, meg dobjam el, meg egyebek. Ezt kissé ellentmondásosnak éreztem, ahhoz képest, hogy azt hitte, én is kópia vagyok. Lehet, hogy ekkor már valami mást gondolt. Sosem tudtam meg. Persze eszem ágában sem volt engedelmessé válni. Le is lőtt, a szeme se rebtent. Nyilván számított ilyesmire. Bármilyen kérges lelkű volt, azért nekem sikerült meglepnem. Azzal, hogy leszúrtam. Muszáj volt, mert a levegő megtelt energiával, elkezdődött a serkentés. Ő a földön fetrengett lyukas gyomorral, engem meg marcangolt az energiaörvény. Azt hiszem, kiabált valamit, dögölj meg, vagy hasonlót. Amikor vége lett, megnéztem, mi van vele. Elvégre ő egy halandó volt, aki látta, mi vagyok. Halott volt addigra, belehalt a sokkba. Nem volt időm sajnálkozni rajta, el kellett tűnnöm. Rick Deckard meghalt, én meg megszabadultam egy éber tekintettől. Noha az eredetit nem kedveltem, azért zokon vettem ezt a húzásukat. Lassan az egész világ mú lesz, ha ez így megy tovább. És fenntartom azt az én maradi és ósdi véleményem, hogy nem valami elegáns egy replikánssal levadásztatni a többit... Igaz, költségtakarékos és hatékony... a fene enné meg!

Homoergaster

Esvy & Fairlaine: Az elfeledett örökség

Flyo látta, ahogy a lángoló űrhajó átzuhan a Myr-A napját takarásba vonó mérgező felhőrétegen, és a kunyhójukat keretező holt erdőbe csapódik. Ez arra készítette a fiút, hogy felébressze az apját. Zyvo zsörtölődött kissé, mert éppen az éjszakai syy-vadászat fáradsalmait próbálta kipihenni, de azért elindultak a felhomályban gomolygó fekete füstoszlop felé. Azt remélték, hogy találnak valami használhatót a roncsok között, mivel a henngann megszállás óta a készleteik minden téren megfogyatkoztak. Nemsokára csonka fatörzsektől övezett fekete kráterhez érkeztek.

Az űrhajóból szinte csak formátlan szilánkok maradtak, de a pilóta életben volt. Kéken sercegő erőtér vette körül, melynek azonban akadozott már az energiaellátása. Mire leereszkedtek hozzá, a védőmező szertefoszlott, és az űrhajós a kráter alját borító törmelékben landolt. Zyvo, miközben a karját nyújtotta a kievickélő idegennek, észrevette, hogy az mennyire hasonlít rájuk: furcsa öltözködést leszámítva átlagos myrián férfinak tűnt, még kiserkenő vére is ugyanolyan piros volt, mint az övék, ahogy megszállottan turkált a fémtüskék között.

Amikor megszólalt, különös kiejtéssel ugyan, de myrián nyelven beszélt. Egyfolytában valami sárga gömbről zagyvált, ami arra vallott, hogy az erőtér ellenére mégiscsak megártott neki a zuhanás. Végül azonban megtalálta, amit keresett: fénylő sárga gömböt emelt a magasba, majd Zyvo kinyújtott tenyerébe helyezte. Az apa a különös tárgyat továbbadta fiának, aztán nagy nehezen kihúzta az idegent a kráterből.

Sietve a kunyhójukhoz cipelték őt, épp időben, mielőtt egy henngann órjárat a becsapódás helyszínére ért volna. Miután a fáradt űrhajótörött álomba merült, apa és fia sokáig tanácstalanul vizsgálgatták a tenyérnyi gömböt, amelynek áttetsző felszíne mögött sárga szikrák villództak lassú, szabályos pulzáással.

Az űrhajós hirtelen felriadt, és aggodalmasan tekintett körbe.

- Hogy hívnak, idegen? - tudakolta Zyvo.

- A nevem Dylan. Ember vagyok.

- Ember? - tűnődött Zyvo. - Emlékszem, a dédanyám még annak tartotta magát. Mi viszont már myriánok vagyunk.

- A Földről jöttem - folytatta Dylan.

Az idősebb férfi kétkedően felvonta a szemöldökét.

- Az anyabolygóról? Lehetséges volna? Sokan azt mondják, már rég nem létezik.

- Mi hozott ide, Föld-lakó? - kérdezte Flyo.

Dylan arca elkomorult.

- Megpróbálom elmagyarázni - sóhajtott. - Mint tudjátok, a Föld a Szétrajárás után valóságos szeméttelpeppé változott. Kevesen maradtak ott, többnyire csak a legszegényebbek és a selejtek. Az erkölcsi normák értelmüket veszítették, és az emberiség legjelentősebb vallása, a kereszténység lassanként eltűnt. A szüleim különcök voltak, önszántukból maradtak, hogy a legősibb hagyományok szerint neveljenek. Tettüket sohasem értemtem, mert felnőttkoromra én lettem az egyetlen hívó, nem csak a bolygón, de talán az univerzumban is. Egy napon meglátogattam álomban egy angyal, és azt mondta, eljött az idő, hogy megkeressem az Utolsó Szerzetesrend elveszett Szentháromság-analógiájának darabjait, különben a világ-egyetem káoszba veszik. Amikor felébredtem, egy elhagyott űrhajó állt a búvóhelyem előtt, és benne ez a sárga gömb világított. Amint a kezembe szorítottam, két

másikat láttam lelki szememmel, egy kéket és egy zöldet, a jelenést pedig a ti arcotok követte. Belső fényesség árasztott el, amely révén megértettem, hogy nélkületek nem teljesíthetem a küldetésemet. Felszálltam az űrhajóval, és hagytam, hogy az előre betáplált koordináták felé vigyen. Amikor a bolygótokról lőni kezdtek, azt hittem, mindennek vége, de láthatjátok, az Úr vigyázott rám, és értem küldött titeket. Segítenetek kell, hogy továbbjussak, és megtaláljam a gömböket.

- Ez csupa ostobaság - jelentette ki Zyvo. - A szavaid minden ésszerűséget nélkülöznek.

- Ezt hívják hitnek! - vágta rá Dylan.

- Mi az, hogy hit? - kérdezte Flyo, aki még sohasem hallotta ezt a szót.

Dylan szemében lázas fény villant.

- Értsétek már meg: kiválasztottak vagytok!

- Mégis mit vársz tőlünk? - kérdezte Zyvo a földi férfit.

Dylan felé nyújtotta a gömböt.

- Fogd erősen a kezébe, és megtudod!

Amikor az apa megszorította a mítikus tárgyat, ezeryni benyomás özönlött keresztül az elméjén. Úgy érezte, mintha egy féreglyukban száguldana, amelynek túlsó vége egy másik dimenzióba nyílik. Pórusaiból sárga fény sugárzott, az arca átszellemültségben úszott.

- A zöld gömb a Vyga úrnőjének fejében van - jelentette ki határozottan.

Flyo megrázkódott a Myr-A holdja, a Vyga nevének hallatán. Hírheft lakóit a myriánok egyszerűen csak „felső szomszédoknak” nevezték. A kicsiny égitest autonómiáját még a henngannok is tiszteletben tartották. Khanténak, a bolygó császárnőjének könyörtelenségéről az univerzum legtávolabbi zugában is legendák terjedtek.

- Hogy jutunk el hozzá? - kérdezte Dylan, ami arról árulkodott, hogy sohasem hallott még erről az erélyes asszonyról, vagy ha netán mégis, hidegen hagyják a szóbeszédet.

- Űrhajóval - vágta rá Zyvo. - A fészerben véletlenül akad egy.

Kiderült, hogy a férfi régen a myrián űrflotta kötelékében szolgált, és amikor a bolygó ellenállását elsöpörte a henngannok inváziója, a melléképületbe rejtette el a vadászgépét, melyet fortélyosan mezőgazdasági gépnek álcázott.

Rövidesen a Vyga felé száguldottak. Zyvo olyan könnyedséggel vezette a járművet, mintha nem hagyott volna ki - myrián időszámításban igen hosszú - éveket. A henngann légvédelem rakétáit, melyek kis híján Dylan vesztét okozták, ügyesen kicselezte. Amikor a Vyga látótávolságba került, hátrahőköltek a meglepetéstől: a holdat elszigetelő határpajzsot kikapcsolták, és rengeteg űrhajó keringett bolygóközi pályán, leszállási engedélyre várva. Zyvo felfedezett köztük egy myrián teherhajót, amelynek ismerte a kapitányát még katona korából. Gyorsan rádiókapcsolatba lépett vele, hogy megtudakolja, mi folyik a Vygan.

- Kahnte császárnő ma nyilvánosan férjet keres - reccsegett az adó-vevőből a kapitány hangja.

- Egy órája nem tudok leszállni a jelentkezők hajóitól, pedig én viszem az élelmet a közönségnek!

Ekkor az irányító központ adása elvágta a teherhajóét, és az egyik koordinátor minden magyarázat nélkül engedélyt adott Zyvo vadászgépeinek a landolásra.

Dylan a gömbjét ölelgette, és talányosan elmosolyodott.

- Ez nem véletlen, az Úr velünk van - szögezte le.

Amint az úrkikötő betonjára ereszkedtek, fogadócsapat sietett eléjük, és a díszgyenruhás férfiak egy gigászi stadionhoz kísérték őket. Megtudták, hogy a császárnő férj-jelöltjei mind ott gyülekeznek, és hogy valami félreértés következtében Flyót a potenciális kérők egyikének vélik. A fiú próbálta volna elmagyarázni, hogy erről szó sincs, de Dylan figyelmeztető tekintete hallgatásra készítette őt és aggodó apját is.

A tribünök helyi polgároktól nyüzsögtek, akiket a nem mindennapi férfimustra csalt oda, mely véres látványosságokkal kecsegtetett. Ha ugyanis Kahnte valamelyik jelöltnek kosarat adott, azzal egyben halálra ítélte. A hódolóknak egy magas pallón kellett elvonulniuk a császárnő páholya előtt, és aki nem nyerte el a tetszését, az a lent kavargó, e célra létrehozott antianyag görbületbe hullt. Az áldozatok teste kifordult, ereik egytől-egyig felrobbantak, a feltörő vérszökökút látványa pedig őrjöngésre készítette a közönséget. Flyót beszippantotta az események örvénye, mire észbekapott, már a pallón botladozott a végzete felé. Nem érzett félelmet, noha alig élt még valamit, és csak lépkedett, egyre közelebb a páholyhoz. A nép a szokásos látványosságot várta, ám a falánkan lüktető téranómia ezúttal hoppon maradt.

Kahnte elbűvölten bámulta az átszellemültségtől ragyogó ifjút, és a sokaság nagy bánatára berekesztette a mustrát. Miután Flyót a palotába vezették, ábrándosan szemlélte a vonásaiból áradó éteri kisugárzást, míg választottja egyfolytában csak az úrnő homlokát körülfogó, gyémánt-csillogású berill fejék legfőbb díszét, a Dylan által áhított zöld gömböt figyelte. Amíg Kahnte megfürdött kikoszorúzottjai vérében, Flyo lefejtette a kegytárgyat az ékszerről, és kiosont az úrkikötőbe, ahol a társai már indulásra készen várták.

Sietnie kellett, mert nemsokára rá vadászó, habzó szájú vgyai csendörök árasztották el a környéket, ráadásul egy hennngann harci raj is ezt a percet választotta, hogy elfogja a myrián szökevényeket. Mivel a vgyaiak jobban gyűlöltek a hennngannokat, mint „alsó szomszédjaikat”, a triót üldözők egymásnak estek. Mialatt lángba borították az egész ürrepülőteret, a myrián vadászgép észrevétlenül felszállhatott.

Új céljuk a KON-59, egy hennngann fennhatóság alá tartozó tengerbolygó lett. Itt csupán békés ipari halászat folyt, ezért a myriánoknak és Dylannek nem akadt gondja kellemetlen fogadattással. Az úrhajó, kételtűl lévén,

vízben is remekül manőverezett. Alászálltak a rég letűnt víz alatti birodalom, Ayos romjaihoz. A kék gömb rejtkehelyét a zöld színű mutatta meg a fiúnak, társai pedig érezték, hogy küldetésük a végéhez közeledik.

A tengeri birodalom egykori fővárosának főterén, egy különös díszű oszlop tetején várta őket a harmadik gömb, mely a kék mélységben inkább feketének látszott. Úgy tűnt, valaha nagyon tisztelték, bár Ayos népe mindent tisztelt, ami szép volt és idegen. Túl jók voltak ők ebbe a világba. Zyvo vállalta, hogy úrruhában kimegy a kegytárgyért. Valójában csak ki kellett nyúlnia érte a zsilipkamrából, olyan közel lebegett a vadászgép az oszlophoz. Diadalmas arccal tért vissza a pilótaülésbe.

Átadta a gömböt Dylannek, azzal a kérdéssel, hogy most mi a következő lépés. Dylan megszorította a kékséget, és egy pillanatra elkomorult az arca, de aztán elmosolyodott.

- Egyesítenünk kell őket, és megmutatják a helyes utat - mondta. - Rengeteg myrián, hennngann és vgyai előtt kell megtennünk, hogy lássák mindannyian.

- Lehetetlen - vágta rá Flyo. - Ez a három nép sosem fért meg egymás mellett.

- Semmi sem lehetetlen - szölt Dylan titkolózva. - Meglátjátok, ha felmegyünk a felszínre.

Zyvo bizakodón kormányozta felfelé az úrhajót. Végül is eddig mindenben igaza volt a földinek. Hamarosan kibukkantak a vízből, de az őket fogadó látványra csak Dylan számított.

- Ne aggódjatok, az Úr velünk van - mondta.

Egy egész hadosztály hennngann úrnaszád és egy sugáragyúktól tuskés vgyai romboló vette őket körül.

Zyvo örültnek nevezte Dylant, aki a halál torkába vezette őt és a fiát, ráadásul mosolyog is hozzá. A Myr-A egy óriási, kiszáradt tómedrének közepén, vörös pallón álltak dühös antianyag villámok felett. Kahnte császárnő áthozatta ide kedvenc kivégzőrendszerét, mert a vgyai nézőtér túl kicsi lett volna a hennngannoknak, itt azonban még az érdeklődő myriánoknak is maradt hely. A három pimasz szökevény kivégzése remek alkalmat teremtett a vgyaiak és a hennngannok közti szövetség létrehozására.

Dylan mikrofont kapott az utolsó szó jogán.

- Remélem, nem bánja a kedves közönség, ha bemutatok egy zsonglőrmutatványt. - Megvárta, amíg elül a taps, aztán a levegőbe hajította a színes gömböket. - Íme, Ég, Föld és Fény, ami mindent megvilágít!

A gömbök összeütköztek, és lebegve eggyé olvadtak. Hatalmas, kör alakú fátyollá nyúlt anyaguk, és a jövő képei jelentek meg rajta: A három nép - myrián, hennngann és vgyai - a lelkük mélyén vágyott békében élt együtt, közös birodalmuk pedig felvirágzott. A jelenlévők megigézve nézték égi önmagukat, mígnem a nagy látomás szertefoszlott, és mindenkire lehullt belőle egy kicsiny, de fontos darabka.

A bolygón a megszállás óta először sütött ki a nap, még az osztott szemű hennngannok is boldogan melengették fázós csápjait. A meghatódott Kahnte császárnő parancsot adott a három fogoly szabadon engedésére, akiket ujjongva emelt magasba a tömeg.

- Látod, fiam, így születik a hit: a népek majd akkor is továbbadják egymás közt, ami itt történt, mikor mi már csak emlék leszünk - kiáltotta Zyvo Flyónak.

- Az új kezdet elérkezett - harsogta Dylan, és szeretettel nézett végig a Myr-A horizontján, mely úgy hasonlított a Földre.

Maggoth

Barbár Borbár

Figyelmeztetés! Aki nem érzi elég felkészültnek magát egy olyan írás elolvasására, amely bizonyos dolgok különleges együttállása folyamán maradandó agysejt-darabszámvesztést okozhat, az okolja bátran Mickey Longot, mert az ő novellájának olvasása során merült fel bennem a fotocellás bejárat ötlete, és ez okozta eme sorok lavinaszerű áradatát.

3.

Baljós előérzet fogott el, amikor megérkeztem a fotocellás bejáratához. Nagyot sóhajtottam, magamra zártam a rácsos ajtót, majd a kis helyiségben egy kéjes- és egy kínvagyort produkáltam, amíg az automata lefényképezett.

Végülis átláttam értelmét ennek a biztonsági eljárásnak, mivel így egyszerűbb volt az azonosítás, ha valamely garatra felöntött egyén nem átalott bent olyan csintalan-ságot okozni, ahol tetemes az anyagi kár.

Friss portrém nullák és egyesek garmadává konvertálódott, majd kattant a zár, és kitérült előttem a mennyek kapuja. Ezt valószínűleg egy olyan kétes alak firkálhatta rá fejmagasságban, akin már kezdtek jelentkezni az alkoholelvonás heveny tünetei.

Grafológiai alapismereteimből merítve, a kézremegés biztos volt.

A mennyek ajtaján túl első pillantásom egy nőstény-ördögre esett. Pár másodperces tanulmányút során – mindössze négy lépés volt elhaladnom mellette – a benyomás egy timbuktu mosónő és egy búbánatos tevmadár kombinációjává silányult. Mindenesetre megbor-zongtam, és becélóztam a bárpultot.

Bár ez is ötletes megoldás volt – merengtem rajta miközben lecsatoltam lézerpisztolyomat derékderékövmről. A pultos elrakta az egyik rekeszbe, majd rám kacsintott.

Elhúztam a számat a bizalmatlanság eme megnyilvánulása láttán, de tudtam, hogy a fémkereső implant úgyis jelzi a két régimódi lőfegyveremet, így búskomoran azokat is kipakoltam.

De amikor a vigyorgó pultos – a fene tudja milyen érzékeltől csavarozhattak még beléje – elkérte a kerámia boxeremet és az obszidián nagybicskámot is, bizony egy csapásra olyan meztelennek éreztem magam, mint az az őszi kollekciót bemutató kezdő manőken, aki tudja, hogy a kifutó végén nyálat csorgató újságírók között valamelyiknek infrás kamerája is van.

– Köszöntöm a Barbár Borbár szolgáltatóházban – üdvözölt az ajtónálló kiborg, majd arrébb lépett a felfelé nyíló nyílászáróról, és diszkrét nyikorgás után – a vállizületeit már meg kéne olajozni – feltárta előttem a nagyterembe levezető lépcsősort rejtő csapóajtót.

Miközben lefelé caplattam a fokokon, elmerengtem azon okokon, hogy úgy látszik, alkalomadtán megéri elektromos alkalmazottakat alkalmazni, pláne olyan alkalomkor, amikor az alkaromról könnyű esti testi sértésre alkalmas alkalmatosságok kerülhetnek elő.

S ha a kedves olvasó – a fenti mondat hirtelen felindulásból elkövetett, mit sem sejtő ártatlanságú elolvasása után – nem veri fejét a monitorba, avagy nem töri ketté, és számos apró csillogó szilánkra térdén a majdnem a legújabb generációs elektromoskönyv olvasó bizzerentyűjét, avagy nem kezdi el apró kis fecnikké tépegetni a manapság már egyre ritkább, papíralapú, és a feltételezett széttépés előtt még határozottan téglalap alakú könyvet, máris feltárul előtte a Barbár Borbár nagyterme – mint fáradt vándor lába alatt egy orvul, de igencsak kedvező helyen elhelyezett mozgásérzékelővel ellátott fedett veremcsap-da –, amint e sorok írója alant emígyen prezentál:

A lépcsősor aljára érve feltárult előttem a Barbár Borbár nagyterme.

2.

A féledes vörösbor karnyújtásnyi közelsége félkeserű mosolyt csalt elő belőlem, ami lelkesen mászott fel, valahonnan mélyről, majd elégedetten arcomra telepedett.

Az első kortyokat mohón glugygluggyoltam magamba, oly gyorsan tűntek el a pohárból, mintha csak a Nagy Kisalföldi Sivatag szürkehomokja nyelte volna el az egy arra repülő rozsdamarta teherszállítóból szivárgó fáradtolaj cseppeket.

A második kortyokat már ízlelgetve vedeltem, igazi műélvezettel. A finom nedű – nem az a fajta dőre löre, amit egy-két kilométerrel arrébb, a Nyüsztítő Kutyában mérnek az itallap legjobb minőségű bora gyanánt – csobogva folydogált nyelőcsöveimen, mint pajkos vízesés a Bükk hegység egyik legszebb szurdokvölgyében, avagy – pár árnyalattal prózaibban fogalmazva – mint lassan alvadó vér a mutáns hústyúkok vágóhídjának fő gyűjtőcsatornájában.

A harmadik kortyokat lazán gurítottam az előfutárok után, de nekik már könnyű dolguk akadt, úgymond kitaposott út vezetett a cél felé, vagy amolyan menekülőcsúszda, mint a háromszáz éves, ősi repülőgépeken, ahol ezeket a csúszdákat lelkesen próbálgatták rendszeres katasztrófyakorlatokon, de az az eszükbe se jutott, hogy igazi vészhelyzetkor vajon mikor használták volna azokat: lezuhanás előtt vagy után?

A negyedik kortyokat már kissé táncoló kezekkel töltöttem az annál jobban imbolygó poharakba, viszont meglepően jó hatásfokkal. Ezek után kipislogtam szemeimből a hálakönnyeket, majd képzeletben Zaphora emeltem poharaimat, a valóságban pedig a szájam elé.

Kényelmesen hátradőltem a bőrfotelben, és immár huszonhatodszorra állapítottam meg, hogy érdemes volt kifizetni azt a kisebb vagyont a főduplicáló műtétért.

1.

Kissé szédelegve figyeltem, amint a látóterembe betán-torgó hölgy körvonalai kiélesednek, és némi fáziskéséssel megállapítottam, hogy ő nem más, mint...

Ja, bocss, összekevertem, az egy másik alkalommal történt – úgy látszik a léírt bor gyorsan a fejembe szállt –, így az már egy másik történet.

Craz

Zann extázisa

(Howard Phillips Lovecraft emlékére)

Kezdetektől csak a fények számítottak.

Bár rettegtem, de elfogadtam sorsom. Borzalmasan ki volt csavarodva az érzékelés minden pillanatban, még ha legbelül tudtam is, hogy ennyi már túl sok egy átlag halandónak, mindig még többre vágytam, és közben kurvára nem érdekelt, hogy belehalhatok akár.

Ez az igazság.

Nem tartottam érdemesnek az okokat kutatni, hogy miért látok mindent másképpen, mint mások. A vizuális érzékelésemmel volt valami baj, talán a szemidegek által közvetített túlgerjesztett adathalmazt az agyam már nem tudta feldolgozni, és örökös eufóriában éltem. Nem tartottam magam különlegesnek sem, minden reggel őrzöngő fejfájással ébredtem a bulik után, és éppolyan közönségesen ölelgettem a WC hideg porcelánját, mint bárki más, míg beleüvöltöttem kínomat. Semmi nem segített a migrénen, csak ha vaksötét helységben hanyatt feküdtem a hűvös padlón, néma csendben koncentrálni, hogy életben maradjak. Mindenki azt hitte, hogy iszok, mint egy állat, netán spekelem az agyam drogokkal is, én pedig nem magyarázkodtam. Rajtam ugyan egyetlen dealer sem gazdagodott meg a látszat ellenére sem, és különben is: gondoljon mindenki, amit akar.

Örökös reflektorfényben éltem, mint az ország imádott lemezlovasa, teli volt a bulijaim hírével a sajtó, a telt ház aszárna a bulikról készültek a party DVD-k orrbaszájba, nagy bevétel, rengeteg pénz, és mindenki a barátom akart lenni. Senki nem ismert pedig, úgy gondolom, senki nem tudta, ki vagyok, honnan jöttem, és mi is a céloim az életben. Igazából talán én sem. Nem is érdekelt, megvoltak a saját démonaim mindig, megvolt a saját keresztem, amit cipelnem kellett. Csak egyetlen kiutat láttam a káoszából, minden szombat este, minden nagyobb rendezvényen, amikor a fehér fény kialudt, beindult a sztroboszkóp, meg a lézer, aztán a hangfalak ontani kezdték azt a mélységet, amit halandó csak ritkán jár meg. A riporterek utáltak, amit meg is értettem. Velem képtelenség lett volna interjút készíteni, mivel bármit kérdeztek, mindenre azt feleltem: csokinyuszi. Hogy hülyén

hangzott? Kit érdekelt? Magamat manageltem, nem tartoztam senkinek számadással. A szabadság ebben az életformában akkor teljesebbé vált ki igazán, ha senkit nem engedtem magamhoz közel. A médiában arról cikkeztek, hogy a fél celebvilág megvolt már nekem, ami a nőket illette, sőt egy-két férfi neve is feltűnt velem kapcsolatban, én pedig mindig ordítva röhögtem a rengeteg száználmas hülyén, az úgynevezett rajongóimon, akik mindezt benyalták.

Soha nem kérdezte senki, hogy hogyan kezdődött, minek is mondtam volna el?...

Azt az érzést úgysem értené meg senki, amikor a fények kihunynak, amikor az infra hanghatások megrengetik a padlót, a túlmelegedett erősítő ontja magából azt a nehéz ózon szagot, a kivetítő engem mutat, mintha olyan kibaszott érdekes lennék, kezem alatt siklanak a billentyűk, a potméterek, kapcsolók, a vinyl lemez, és indul az örület. A köd gép ködösít, a lézerek szétszabdadják a valóságot egy ismeretlen, de mégis furcsán ismerős látványvá, mindenki marha boldog, azt hiszik, ez már a mennyország kapuja, pedig igazából mindenki a káosz felé tart, mégpedig igen széles ösvényen.

Ez kell nektek?

Hát legyen.

Minden este, amikor a gépeim csak arra várnak, hogy engedelmesen a kezem alá simulva teljesítsék az akaratomat, kezdésként elüvöltöttem magam:

- Erich Zann!

Soha senki nem értette meg.

Kérdezték már nem egyszer, ki az, én pedig azt feleltem: csokinyuszi. Többnyire velem azonosították. DJ Zann, 2011 legmenőbb hardcore lemezlovasa, a gyilkos, a tornádó, meg még vagy negyven ehhez hasonló ostoba elnevezéssel illettek. A média sztárt csinált belőlem, én pedig csak nevettem mindenkin. Ugyan, honnan tudhatnák, milyen a végtelen úr hangja? Honnan tudhatnák, milyen a vér íze a számban a mindent kitöltő rémületben, amikor több száz ember között állva érzem, hogy egyedül vagyok? Ki vagyok én? Ki vagyok ÉN?

Nincs senki, aki megértené ezt.

Ezért voltak fontosak a fények és a hang. Hogy mindent kitöltsenek, túlterheljék az idegrendszeremet, egyre gyorsabban, egyre hangosabban, míg már semmi nem maradt, csak ez, meg az eufória, a mindent kitöltő extázis, amikor a csúcsponton szembe nézhettem a démonaimmal. A hangkáosz elhalkult, csak a vér dübörgött a fülemben, éreztem, amint az adrenalin átmossa ereimet, és a vakító fehérség egy utolsó villanás után megjelent volna Ő. Minden nap egy kicsit közelebb láttam, egyre több részlet rajzolódott ki, egyre többet láttam belőle, mindent kitöltő hatalmas, felfoghatatlan egojából, némán üvöltve a félelemtől, mert tudtam, hogy egy nap végül elér, hiába a zaj, meg a fény.

A napok egybe folytak, aztán a hónapok is, nem tudtam, mióta is tart mindez. Végül utolér, így kell lennie, hiszen látom életem mintáját, az következik, nem történhet másképp.

A padlásszoba ablaka kitarul az iszonyú mélységre, a csillagok nélküli sötét űrre, a kottáimat felkapja a túlvilági rettenetes szélörvény, és hiába játszom, kinyúl felém a mélyén élő entitás, mert Ő engem akar, és a hozzám hasonlókat.

Uram, kérlek, ne engedd!

Kérlek, bocsáss meg...!

Xenothep

A Kiválasztott

Csendben gubbasztott a királyi pompával díszített hálólhelyén, egymagában a Kiválasztott.

A feje még mindig zúgott a kürtök, fanfárok rikoltásaitól, s az őt éltető tömeg végtelennek tetsző, falrepsző morájától. Egyszerű lelkét kígyóként mardosta a rettegés, bár ő maga sem tudta, mitől félt. Minden, ami történt, oly felfoghatatlan volt számára...

A minap még a kalászt sarlózta az Ikerfolyók termékeny szántóin, midőn a hosszúfűlű szamarakkal vontatott, kétkerekű szekeren maga a Főpap jött érte, fegyveres kíséretével. A katonák pánclója és sisakja sárgán ragyogott, mint a Nap, bántóan vakítva a szemet. A díszes süvegű, dús szakállú szikár alak a Kiválasztottra emelte a tekintetét, majd így szólt: „Ő az!”

Erős kezek ragadták meg a Kiválasztottat, s kéréletlenül hurcolták az égetett agyagfallal körülvett Város felé. Nem tiltakozott, szólni sem mert ijedtében.

Bealkonyult, mire a Városba értek. Egészen a hatalmas, lépcsős templomig vonszolták, amelyet a papok Zikkuratnak neveztek, s amelynek csúcsa az istenek hajlékát ostromolta.

A legnagyobb titokban vitték ide, hogy másnap arannyal, gyémánttal felékszerezve, díszes, faragott trónuson hordozzák körbe a Város utcáin, terein.

Bőrét balzsamos olajjal fényesítették, haját és szakállát ügyes kezek nyesték meg, majd fésülték elegáns csigákba. A háta majd' meggörnyedt a fejét ékesítő korona súlya alatt.

Ő mégis tartotta magát, szoborszerűen, komor méltósággal. A félelem adott neki erőt, hogy szilárdan állja az éljenző tömeg kavalkádjának ostromló hullámain. Síró, nevető arcok óceánja vette körül, bizarr eksztázisban kavargva feléje mindenfelől.

„Eljött végre! Eljött hát! A megmentőnk!”

Ezt kiáltozták egyre-másra, de a Kiválasztott képtelen volt felfogni e szavak értelmét.

A nap végén a királyi palota legdíszesebb termébe vezették. Az asztalokon gyöngyöző bor és a legdrágább étkek várták, amelyet a négy világtáj leggyönyörűbb rab-szolgályaival táltak fel.

A Kiválasztott zavarba jött. A természetfeletinek tűnő csillogásban képtelen volt megkülönböztetni az ékszert a gyümölcstől. Megszédült az ismeretlen illatoktól, s megigézve bámulta, ahogyan az elefántcsont-, ében- és

bronzbőrű lányok kecsesen sűrögtek-forogtak.

„A tiéd mind! Vedd magadhoz őket!” – így bátorította a Főpap, szívélyes mosollyal.

A Kiválasztott napjai bor-és kéjradatban úsztak tova. Ám a mámor folyama sem volt képes elmosni a szunyinyadó rettegést. Legbelül érezte, hogy ő itt fogoly. E falak közt nem talált sem oltalmat, sem megértést. Valami történni fog vele... valaminek történnie kell!

Midőn egy este a Hold platina korongja a Zikkurat csúcsát érte, váratlanul a Főpap kereste fel a Kiválasztottat, e szavakkal:

- Jer, kérlek! Eljött az idő!

A Kiválasztott engedelmesen követte a süveges férfit, a szabadulás reményében. A Zikkurat tetejére hágtak fel, izzadva-lihegve. Körös-körül fegyveres őrk vigyázták a léptüket.

A tetőszentélyben embernői máglya magasodott. A Kiválasztottat rossz előérzet fogta el, de már nem volt visszaút. A Főpap rögvest erős illatú itallal teli serleget nyomott a kezébe, majd ünnepélyesen így szólt:

- Az istenek engeszteléséért, vétkeink megbocsátásáért, termékeny földjeinkért, az Ikerfolyók Fiaiért, tedd meg, kérlek, ó Kiválasztott!

A Kiválasztott tétovázott. A szavak baljósan csengtek, s szeretett volna végre tisztán látni. Hiszen nem ő akarta, hogy így legyen!

Kétségbeesve keresett kiutat, ámde a papok szoros gyűrűt vontak köréje, s erővel diktálták belé a keserű levét. A Kiválasztott némán, ledöntött bálványként roskadt össze. Holttestét gyakorlott kezek helyezték a máglyára, s immár királyi méltósággal feküdt ott, ismét feldíszítve.

A tűz fellobbanásakor a Főpap karját az égnek emelve, ősi fohászt kántált:

„Ó, örök vizektől ölelt,
mindenben dús város,
rendíthetetlen bika,
az ország bőségének oltára... zöld hegy,
Isten-fonta sorsú város,
szentély, menedék, Ur; égig emelkedj!”¹

Cyrus Livingstone

¹ Fatér Tibor fordítása

Ki hallgat

Biz' nem mind szendereg, ki még hallgat,
csak ólombetűkben rejtőzve el
szaggatják átok-fekete varjak,
s szívéből dobbanásokat vesz el...
Üres kétségbeesés.

Biz' nem mind áruló, ki még hallgat,
paplannak szaggat magára reményt,
kispárnát csak bizalomból hajthat,
hinni s érezni próbál, mit nem ért...
Csak magányos szenvedés.

Biz' nem mind nyúl szívű, ki még hallgat,
teste mégis félelemtől reszket,
tudja, bánatába mégsem halhat,
s bár "nem így képzelte el a rendet"...
Egymagában oly kevés.

* * *

Biz' szíveink nyitókódja más és más:

Van, kinek elég egyetlen tollvonás,
ki úgy takargatja búzós szennyését,
hogy szavaiba fojtja ellenfelét...
Öntelt és elvakult.

Biz' a bátor nem önmagáért harcol,
elől áll a sorban, kér, megint, karmol,
bátran kiáll, küzd, verekszik elvekért
még, ha tudja is, az ügy már elvetélt...
Feje a porba hullt.

Biz' ennél én sokkal jámborabb vagyok:
ha gyomrom szorítja rettegés-marok,
fájdalmaimban engem csendem ölel,
kísérteni kegyetlen lidérc jön el...
Felperzsel, lángra gyújt.

* * *

Tekintetem már a semmibe réved
várva, vágyva, hogy ősi tiszta fények,
s néhány baráti kéz simítson újra,
intve hívjanak egy új, közös útra...
Tán emléke megfakul...

Tolerancia

Szárnyalás

Lépdelt, csak lépdelt a homokban, fogalma sem volt róla, hogy mennyi idő telhetett el azóta. Az időérzékét teljesen elveszítette, keserű könnyek záporoztak az arcán, de csak haladt. Nem érdekelte már semmi, sem a múlt, sem a jelen, sem a jövő. A jövő nem létezett többé, elpusztították, csakúgy mind a másik kettőt. Immáron fogalom volt csak csupán, se több, se kevesebb. Hogy hova tartott? Azt sem tudta, világ végtelen, bárhova is megy, előbb vagy utóbb úgyis megtalálja, és ő is csatlakozik a társaihoz, a családjához, szerelméhez a túloldalon. A semmiben, ha egyáltalán van odaát valami, ha ott vannak a szerettei. Ha mindaz, amiben eddig hitt és bízott nem csak pusztá remény és káprázat. Akkor van élet a halál után, de ha nem, minden értelmetlen volt. Minden még a létezés is.

Csupán a csillagok és az ezüstös hold fénye volt a társa ezen az úton. Felnézett, homályos szemein át látta az egykedvűen sárga fényt ontó világítótornyot. Hűvös szél simogatta könnyes arcát, és ő mélyen beszívta a sós levegőt. De a homok csak nem akart elfogyni, a nyomai véresek voltak, ahogyan a sivatag homokja kidörzsölte lábát ott, ahol a saru éri. Nem törődött már a fájdalommal sem, csak a tengert akarta elérni, a sziklákat, hogy csatlakozhasson, hogy újra együtt legyen velük. Nem sokkal később megbotlott egy kőben, már közel jár. A homok is egyre fogyni kezdett, felváltotta a fű és a kövek, majd még később a sziklák.

Megkönnyebbülten sóhajtott fel, haját az arcába fújta a szél, nem törődött ezzel sem, nem igazította meg. Hajából a virágkoszorú kiröppent, s mintegy gyásztáncot járva repült a levegőben, ahogyan a szél játszott vele, majd eltűnt a távolban. Nem fordult hátra, csupán térdre rogyott a sziklaperem szélén, alatta a tenger vad morajlása hallatszott a mélyből, mintha csak a pokol kapuját dörömbölték volna a hullámok és nem csak a sziklafalat. Hogy hallotta-e? Nem tudni, és nem is él sehohlyan a világok között, aki ezt meg tudná mondani. Felemelte a fejét és elnézett a tengeren, messze. Mintha egy másik világot látna már most, és nem azt, amiben él. Nyakából levette a nyakláncot, mintázata mintha életre kelt volna a gyászos fényben, de ez sem érdekelte.

Kinyújtotta a kezét, át a peremen, és könnyes szemmel engedte ki a kezéből azt. Nem hullott alá, mint várta, vagy megszokott lett volna, megállt a levegőben, és egy alak emelkedett ki belőle. Kedvesen mosolygott a lányra, áttetsző volt, akár a csillagok fénye. Lebegett és mosolygott a peremen túl. A síró felemelte a fejét és halványan elmosolyodott. Az alak kinyújtotta a kezét, ajkai néma szavakat formáltak, de nem is kellett fül a megértésükhöz, pontosan tudta, hogy mit akarnak, és mit takarnak. Feltápázkodott a földről, odalépett a peremhez. Az árny hátrébb lebbent, arcáról egy pillanatra sem tűnt el a mosoly, és a karját még mindig a lány felé tartotta. Az nem szólt semmit, csupán lehunyta a szemét és előrelépett. Az árny ebben a pillanatban eltűnt, és ő csak zuhant, habár szárnyalásnak fogta fel az egészet. A becsapódás hangját elnyelte a tenger morajlása.

Nem sokkal később két árnyalak nevetve szárnyalt az óceán felett a csillagok és a Hold fényében.

Nefadar

Mennyire semmi...

Martin felkészült a háborúra: farzsebébe csúsztatta első osztályú, saját gyártmányú csúzliját, harcra igazította arcizmait, folyton szemébe hulló hajtincset benedvesítette és hátrasimította, majd kiballagott a házból.

Zord tekintettel szemrevételezte a terepet. A kapu előtt álló telefonpóznától a ház padlásáig húzódó vezetéken végig verebek egyensúlyoztak. Ők voltak az ellenséges hadtest. Ficseregtek és bombáztak gátlástalanul. Az ügyesebbek gyakran éppen a fiú rakoncátlan tincset találták el, s most is bevetésre készen várták őt.

Martin napok óta készült az ellentámadásra; kavicsokat gyűjtött, hogy legyen elég lőszere, sőt még öccse üveggolyóit is elorozta a cél érdekében. Egyszer s mindenkorra meg akart szabadulni a pimasz madaraktól.

A kavicsokkal teli kisvödröt letette maga mellé, belekotort, majd az első kezébe kerülő töltényt a csúzliba illesztette, gondosan célzott és lőtt.

Egy másodperccel később egy veréb a földre hullott, s mindezt oly csendes, elfogadó természetességgel tette, hogy a többi veréb közben meg se rezdült, s az idő is továbbszaladt, észrevétlenül hagyva a madárhalált.

Egyedül csak Martin dermedt meg, szinte szoborrá vált. A csúzli ernyedte gumija puha ártatlanságot mímelve fityegett kezében.

„Öltem!” – kiáltotta kétségbeesetten valami a lelkében. „Mennyire egyszerű volt! Mennyire semmi...” – gondolta, és életében először érintette meg a halál. Beleborzongott az érintésbe.

A fagyoskezü félelem markolásza, gyúrta minden porcikáját. Éppen most tanulta meg, hogy az élet véges.

Reszkető lábai a veréb teteméhez vitték, de olyan lassan haladt, mintha kivégzőosztag várná.

A madár mellett megcsillant valami a fűben: egy színes üveggolyó volt az. Élénk színei csúfolták a halált, amit magával hozott. Martin lehajolt érte, felvette, és annyira közel tartotta szeméhez, hogy átkúszott pilláira az üveg hidege. Bele akart nézni; egészen a legmélyére látni. Tudni akarta, hogy mit rejt a golyó. Tudni akarta, hogy mit rejt a halál.

Szinte egyé vált ezzel az akarással. Oly erősen nézte az üveggolyó belsejét, hogy már csupán a szemén keresztül létezett.

És végre látott: odabent egy apró ház állt, takaros udvarral. A házból éppen kilépett egy pöttöm fiú. Letett maga mellé egy vödröt, beletúrt, majd egy csúzlit vett elő és célzott...

- Neee! – kiáltotta Martin, de elkésett. Üveggömbbé zárult körülötte a világ, s nem maradt más vele csak a halál és a dermesztő félelem.

Juditti

In memoriam: Nagy Attila

Megvallom őszintén, *Nagy Attila* életművére eddig nem nagyon figyeltem, pedig olyan alakításai, mint az „Egy óra múlva itt vagyok” németje, a Kőszívű ember fia epizodistája igenis hatással voltak rám. Tucatnyi filmben láttam még, de valahogy mindig elsiklottam az alakja mellett, egészen mostanáig, amikor is tudomásomra jutott 56-os szerepe. Ezt az élet osztotta rá, és ő helyállt, amiért kis híján tragikus lett a sorsa. Azt meg egyenesen szégyellem, hogy alakját sohasem kapcsoltam össze Darth Vaderrel, pedig ő volt az első magyar hangja. Mivel most volt a halálának évfordulója, így lehetőséget kaptam a sorstól, hogy ezt jóvá tegyem. Az alább következő összefoglalóval posthumus törlesztek az emlékének...

Nagy Attila 1933. február 12-én született egy Pácín nevű helyen. Az 1950-es években lett közismert színész. Tehetséggel és elszántsággal kezdte pályáját, és hamar a legnépszerűbb művészek közé emelkedett, hiszen 1955-től számos fontos szerepet alakított Miskolcon. De a legfontosabb feladat 1956 októberében várta. Nem politizált, hanem azt tette, amit a sors rászabott: szavalt, szónokolt, és fontos szerepe volt abban, hogy Miskolcon napok alatt helyreállt a rend, hogy nem alakult ki zűrzavar, és a munkástanácsok irányíthaták az eseményeket.

Karrierjében és életében nagy törést jelentett, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplénmegyei Munkástanácselnökeként, a forradalom bukása után, a kádári megtorlás idején börtönbüntetésre ítélték, ahonnan csak 1961-ben szabadult.

1956. október 23-án, a forradalom kitörésének napján Nagy Attila fellépésre készült, este *Szabó Lőrinc* irodalmi estjén szavalt. Nagy megtiszteltetés volt ez a számára, hiszen maga *Illyés Gyula* kérésére adta elő a *Szabó Lőrinc*-verseket. A budapesti tüntetésről, majd a kitörő harcokról szóló hírek őt is megdöbbenették, nem számított a forradalomra. A harcok meg is rémítették, hiszen több testvére és kedvese, *Galambos Erzsébet* színésznő is Budapesten tartózkodott. Volt oka az aggodalomra, taxifőőr húga, Katalin a rádiónál megbesélt, átlőtt karral tért haza Miskolcra. Kezdetben próbálta távol tartani magát az eseményektől. A követelésekkel egyetértett, de a szovjet csapatok kivonását nem látta reálisnak, ezért bizonytalanul, szorongva várta a fejleményeket. Sorsa azonban a forradalmi események sűrűjébe vetette.

Nagy Attila 1956-ban.

Október 24-én még csak tanúja volt a villanyrendőri csoportosulásnak, másnap viszont a miskolci tüntetés egyik főszereplője lett. Október 25-én délelőtt épp Szabó Lőrincsel és Illyés Gyulával beszélgetett a színházban, amikor értesült a nagyüzemi munkásság felvonulásáról. Színésztársaival csatlakozott az Egyetemvárosba tartó több tízezres tömeghez. Az egyetemi prérien nagygyűlést tartottak, s bár több színész is jelen volt, őt kérték, sőt követelték, hogy szavaljon. Eleinte ódzkodott, majd végül elmondta a Szózatot. A felszólalók között volt *Papp Miklós*, a DIMÁVAG munkástanácsának tagja, aki szerencsétlenül a megszokott „kedves elvtársak” megszólítással kezdte mondandóját. A tömeg ezért lehurrogta, de Nagy Attila a mikrofonhoz lépett, és kiállt az elvtárs szó használata mellett. Később aztán az utcán viccesen „Attila elvtárs”-nak szólították. A nagygyűlés befejezése után a tömeget a Petőfi térre irányították. Nagy Attila a menet elé sietett, hogy megakadályozzon minden rendbontást. Szükség is volt rá, ágyúkat vontató, szovjet katonákkal megrakott teherautókba botlottak útközben. A tüntetők dobálni kezdték a szovjeteket, és teli torokból ordították, hogy „mars ki ruszki”. Nagy Attila az egyik teherautóra állva csitította az embereket, kérésére a dobálás abbamaradt, a tömeg rendben elvonult. A Petőfi téren a szobor elé állva pedig ismét elszavalta a Nemzeti dalt, majd a felvonulás véget ért. Késő délután az egyetemen megválasztott nagymiskolci sztrájkbizottság tartotta ülését a Lenin Kohászati Művek műszaki klubjában. Bár Nagy Attila nem volt a bizottság tagja, a szervezők – látva, hogy hallgatnak rá az emberek –, felkérték az ülés levezetésére. Már tartott a tanácskozás, amikor híre jött, hogy a nyomda előtt összegyűlt tömeg követeli, hogy nyomtassák ki az egyetemen elfogadott miskolci követeléseket. Nagy Attila azonnal a helyszínrre sietett, majd a nyomda erkélyéről szólt az emberekhez. A tüntetőket sikerült megnyugtatnia, a tömeg oszladozni kezdett, ő pedig visszatért a műszaki klubba. Távozása után a nyomdánál elterjedt a hír a főváros körbezárásáról. Fiaitok indultak teherautókon Budapestre, hogy részt vegyenek a harcokban. Bár ebben Nagy Attilának nem volt szerepe, a bíróság 1958-ban tényként kezelte, hogy több teherautó az ő hatására indult el.

Október 26-án a megyei rendőrfőkapitányság épülete előtt a tüntető tömegre tüzet nyitottak. A számos halálos áldozatot követelő sortűzet az emberek véresen megtorolták, több rendőrt, ÁVH-st és egy civil személyt agyonvertek és felakasztottak. A lincselések idején Nagy Attila a Hunyadi utcai alberleti lakásán tartózkodott az időközben hazatért menyasszonyával, Galambos Erzsébettel. Tudtak a lövöldözésről, a lincselésről, de csak a délutáni órákban mertek kimenni az utcára, amikor már viszonylag nyugodtabb volt a város. Október 27-én késő délelőtt kelt fel, ekkor már újabb lincselés zavarta meg a város nyugalmát. Galambos Erzsébet nem engedte ki a házból, félt, hogy belekeveredik valamibe. Távolmaradása miatt viszont a városban már a letartóztatásáról terjedtek el a hírek, ezért több kollégája felkereste. Végül csak délután hagyták el lakásukat, s a színházba mentek. Ott szinte követelték kollégái, hogy tegyen valamit, csillapítsa le a tömeget, hiszen rá hallgatnak az emberek. Három kollégájával bement a megyei tanács épületébe. A megyei munkástanácsból csak Papp Miklós volt ott, ő is csak azért, mert a lincselés idején elvesztette az eszméletét, és éppen akkor tért magához. A megyei munkástanács többi tagja, vezetője megszökött a felbőszült emberek elől, akik őket gyanúsították a rendőrtisztek megszőkítésével. Nagy Attila az erkélyről, majd a hangos híradón keresztül szólt az utcát uraló tömeghez, és sikerült elérnie, hogy

A Morison-ügy című filmben.

széteszolja. A városban anarchia uralkodott, és rajta kívül senki sem volt, aki ezen változtatott volna. „Két megoldás között választhattam. Vagy otthagytam az egészet, és folytatódna a lincselések, vagy ott maradtok, és megpróbállok mindent megtenni a rend vagy annak látzata fenntartása végett” - olvasható Nagy Attila bírósági vallomásaiban. És a színész vállalta a kihívást, és azonnal hozzálátott a munkához.

A megyei tanács épületéhez őrséget állított, hogy kiszorítsa onnan az illetékteleneket. A szétszéledt megyei munkástanács tagjait hangos híradón keresztül hívta a megyei tanács épületébe, de csak kevesen mertek megjelenni. A közbiztonság helyreállítása érdekében tárgyalásokat kezdeményezett az egyetemi diákszélsőséggel és a honvédséggel, az egyes feladatok ellátására pedig reszortfelelősöket nevezett ki. A Borsodi Rádiót utasította, hogy semmilyen izgató tartalmú, a lakosság nyugalma megzavaró műsört ne közöljenek. Jellemző, hogy utasításait csupán aláírásával látta el, mindenféle beosztás feltüntetése nélkül. Bár ő maga nem volt a munkástanács tagja, rendelkezéseit és egyáltalán utasításait mindenki elfogadta, őt tekintették a megyei munkástanács elnökének. Az emberek - akár a fegyveres szervek vezetői is - örültek, hogy akad olyan személy, aki rendet tud teremteni, és ő ilyen volt. Intézkedéseinek köszönhetően a fontosabb épületeket már aznap este nemzetőr-egységek őrizték, másnap megindult a városban a tömegközlekedés, megkezdődött az illegálisan nagy számban kint lévő fejszék összeszedése, lassan helyreállt a közbiztonság.

November 10-én letartóztatták, majd november 24-én szabadlábra helyezték. Nagy Attila nem kapcsolódott be a megyei munkástanács munkájába, a színházhoz tért vissza. November 27-én már próbálta Bánk szerepét. 1957. március 9-én újra letartóztatták. Az eljárás során többször bántalmazták, és egy rendőr őrnagy közölte vele, hogy „Ha száz Kovács Jánost fölakasztunk, akkor őket csak a családjuk siratja, de ha magát kötjük föl, nyomban az egész megye befogja a pofáját...”. Nagy Attila megtört

emberként került a bíróság elé, bűnösségét elismerte. 1958. július 18-án a *Földvári Rudolf* és társai ügyének IV. rendű vádlottjaként a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés kezdeményezése és vezetése, valamint annak részcselekményeként államtitok megsértése miatt bűnösnek találták, és 12 évi börtönbüntetésre ítélték.

A forradalom első napjai után visszavonult az első vonalból a színházba. Katona József Bánk bánjának főszerepére kellett készülnie. Ez nemcsak azért volt nagy feladat, mert 23 évesen eljátszani Bánk szerepét óriási kihívás, hanem azért is, mert az idegenek uralma ellen lázító és cselekvő nagyúr alakjának akusztikája 1956-ban nagyon aktuális volt - emlékezett Halasi Imre.

1961-ben szabadult. 1962-től a veszprémi Petőfi Színházban színész, rendező, 1964-1969 között a Thália Színház, 1969-71-ben a Szegedi Nemzeti Színház, 1971-1986 között ismét a Thália tagja. 1986-tól a kecskeméti Katona József Színház színész-rendezője, 1988-1990 között művészeti vezetője volt. 1990-ben országgyűlési képviselő lett. Sokat szerepelt a televízióban, rádióban, versmondóként is jól érvényesült szép orgánuma. Jászai Mari-díjas (1966, 1975), érdemes művész (1983).

Számtalan filmben szerepelt, pl. játszott Jancsó Miklós Szegénylegények-jében, illetve az Egy óra múlva itt vagyok... és az Abigél c. tévésorozatokban, valamint olyan jelentős alkotásokban, mint Kovács András Októberi vasárnapja, (Ez az egyik személyes nagy kedvencem, jelentős mellékszereplő benne pld. Őze Lajos is. - HE) Félix László moziája, az Ida regénye, vagy Hajdúffy Miklós Holtak hallgatása című opusza.

A Birodalom visszavág eredeti változatában ő a magyar hangja a Sith nagyúrnak.

Az eredeti változat mozivetítésekor csak A Birodalom visszavág-hoz készült magyar szinkron, ebben Nagy Attila kölcsönözte a hangját Vadernek. A IV. részt az 1984-es MTV-adáshoz szinkronizálták először, ekkor *Kristóf Tibor* hangján hallhattuk. A Jedi visszatér eredeti szinkronjában (csak VHS-en jött ki) *Kránitz Lajos* volt a magyar hangja. Az 1995-ben készült felújított kép- és hangminőségű VHS-kiadáshoz (THX-változat) újraszinkronizálták a trilógiát, egységesen *Hollósi Friggyessel*. A speciális változathoz újabb, immár harmadik szinkron készült, a IV. részben Hollósi maradt Vader hangja, az V.-ben és a VI.-ban viszont újra *Kránitz Lajos* szinkronizálta, akárcsak A Sithek bosszújában. *Kránitz* a III. rész után pár hónappal elhunyt.

Nagy Attila Budapesten hunyt el, 1992. május 13-án. Mellszobrát 2006. október 23-án avatták fel a Miskolci Nemzeti Színház kertjében, családjának jelenlétében. Elsőként rá esett a választás a miskolci színjátszás nagyjai közül. Nem csak azért, mert nagy színész volt, aki Miskolcon kezdte a pályáját, hanem azért is, mert meghatározó szerepet játszott az 1956-os eseményekben.

Források:

http://szinhaz.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=19092

[http://hu.wikipedia.org/wiki/Nagy_Attila_\(szinész\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Nagy_Attila_(szinész))

<http://www.mnsz.eu/new/index.php?view=article&id=1106>

<http://mek.niif.hu/02100/02139/html/sz16/33.html>

<http://nagyattila.blogspot.com/>

http://nagyattila.blogspot.com/2008_10_01_archive.html

http://www.mnsz.eu/az_elso.html

Összeállította: Homoergaster

Szavakból

Mesélj, mesélj, mesélj még!
Arról, ami csúnya, s arról, ami szép
...egy üveggyóráról, mit valaki elejtett,
el is volt törve, senkinek se kellett...
...egy habkönnyű csókról, melyet elmosott az élet
-
nem érezte senki ezt a veszteséget...
...egy csillagocskáról, ki lepottyant az égből:
megijedt szegény a nagy sötétségtől...

Várj, várj, várj, ne menj még el!
Valamit nekem is mondanom kell!
Várj, várj, várj, ne menj még el!
Valamit nekem is-

Szöjünk egy vásznat szavakból,
rajzolj rá egy képet magadról,
csináljunk nyarat a tavaszról...

építsünk sátrat papírból,
vagy egy szép emlékből tavalyról,
csináljunk bohócot a fakírból...

...egy jegyzetfüzetről, melyben megfakult az írás,
egy titkos fagyizóról, ami jobb, mint százezer
más...

...egy fiúról, egy lányról, ólomkatonákról,
hogyan tanultak ők egymás hibájából...
...egy ócska rádióról, mit nem kapcsoltak már be
valószínűleg jó huszonöt éve...
...egy történetet a szoborról,
aki rád mosolygott a távolból...

...a színekről, a számokról, az ittenről, a máskor-
ról...

Szöjünk egy vásznat szavakból,
rajzolj rá egy képet magadról,
csináljunk nyarat a tavaszról,

építsünk sátrat papírból,
vagy egy szép emlékből tavalyról,
csináljunk bohócot a fakírból!

Bandaras

Szeretek emlékezni...

Szeretek emlékezni
emlékeimmel együtt lenni
szeretem ahogy ideér a múlt
ahogy lelkem örömeiben kigyúl
csak a szépre jóra emlékezem
előtűnik rögtön szépséges szerelmem
akit kislánként megismertem
nagymamaként mosolyog mellettem
vele éltem le csodás életem
Istenem ajándékba adta Őt nekem
nagyon szép volt Vele az életem
én csak a szépre jóra emlékezem!

M.Csaba

Egy sárkány naplójából

Összkomfortos barlangomban
Kényelmesen éldegélek,
Mellkasomban, lenn a mélyben
Álomittas sárkánylélek.

Kívül les sok galád ármány,
Belül csak egy „házsárkány”,
Szenvedélyem jégbe oltom,
Szüzekkel már rég nincs dolgom!

Én vagyok a gonosz báró,
Én vagyok a tűzokádó!

Az ördögtől nagyon félek,
Mégsem vagyok jótét lélek,
Várnak hullák, rothadásszag,
Engem gyűlöl ifjú és agg.

Pedig szelíd jószág vagyok én,
Csak tügyetlenül mutatom,
Mert ha beszólogat valaki,
Ahogy bírom, leugatom!

Majd általában jön a lovag,
(Tiszta lelkű, bátor),
Dicső, bős haraggal,
Úzni a világból!

Olyan erkölcsökkel támad,
Hogy leesik az állam,
És szívesen mondanék mást,
De ő se különb nálam.

Mert ő is csak győzni szeretne,
Hogy ő legyen a „jószerencse”,
Ki megölte a tűzokádót,
S messze zavart minden ártót.

Aztán jön egy újabb „hős”,
Mártogatni pengét,
Fürdetni a szerecsent,
És védeni a „gyengét”.

Így legalább nem unatkoznak.

Időnként születik pár őszinte szó,
Bár az igazság nem mindig jó,
S néha vagyok olyan buta féreg,
Hogy előhúzom, amit érzek.

Van, hogy tévedek csupán,
Csak azt nem tudom, mennyire,
Ám kimondom, mit gondolok,
Így nem haragszom senkire!

S ha majd mindenki ezt teszi,
Az ördög biz csak neveti.
Mert a világ akkor fel is ég,
És kipuштul az emberiség!

Így játszom inkább én is tovább!

A véleményem immár
Mindössze csak ennyi:
Elnézést, ha olykor
Igaz merek lenni.

Üssetek hát, bajnokok,
Tiszta lelkű bátrak!
Sok lúd disznót győzhet,
S kell a béke a világnak!

Ragyoghat az illúzió,
A nap, a föld s az ég is,
Győzzetek le, bajnokok,
Csak Süsü vagyok én is!

Norton

Paul: avagy az idegenek köztünk vannak

Talán nem sokat mond az olvasónak *Simon Pegg* vagy *Nick Frost* neve. Am ha azt mondom, hogy ők jegyzik a *Haláli hullák hajnalát*, vagy a *Vaskabátokat*, bizonyára beugrik, kikről van szó. De említhetném még Pegg részéről a *Fuss dagi, fuss*, illetve a *Hogy veszítsük el barátainkat és idegenítsük el az embereket?* című filmeket is, mely utóbbiban *Megan Fox*-al játszott együtt. Vagy említhetném a *Holtak földjét*, amelyben egy zombit alakított, és a *Mission Impossible III*-at ahol *Benji Dunn*-t játszotta el. Azt hiszem, ezek után kijelenthető, hogy *Simon Pegg* egy igazán jó komikus színész, aki azonban nem csak a vidámságot és humort tudja a nézők szívébe csempészni.

san vallásos lányt, s egyáltalán, semmi sem úgy alakul, ahogyan tervezték. Végül persze minden jóra fordul és a helyére kerül, s még az is kiderül, hogy ki az a titokzatos nő, aki az ügynököket irányítja. Persze a cameo szerepét játszó szürke eminenciás is már önmagában felér több utalással.

Paul egyébként nem egy átlagos idegen. Persze ezt annak köszönheti, hogy igen sok időt töltött a Földön, no nem önszántából – ebből is származik a két angol fiatalember összes gondja és baja. Paul füvet szív, pisztáciát és csokigolyókat eszik, kávézik, alkoholt és élő madarakat fogyaszt – szóval élvezi az életet, akárcsak otthon. A hangját pedig az a *Seth Rogen* adja, aki legutóbb a *Zöld Darázsban* tűnt fel, illetve többek között *A szerv* és a *Superbad* filmekből is ismerhetjük.

Internetes vélemények szerint, bár a film remekül elszórakoztat, nem hozza a *Haláli hullák*, vagy a *Vaskabátok* színvonalát. Szinte mindenhol negatívumként emelik ki, hogy túlteng benne az altesti humor. Én a film megtekintése közben mégsem éreztem zavarónak, s a rengeteg SF alkotásra történő utalás miatt a színvonalcsökkenés sem tűnt fel. (Érdeemes figyelni a szereplőkön látható pólókra is.) S ha netalán mégis így lenne, véleményem szerint akkor sincs gond, mert ez megint egy egészen más műfaj. A sok trágár beszéd pedig valójában nem zavaró, mivel egyrészt látszik, hogy szándékos (viszont nem erőltetett), másrészt valószínűleg a néhol már az írásjelek helyett is „fuck”-oló amerikai filmeket figurázzák vele ki – természetesen sokkal kifinomultabban.

Legújabb filmje, a *Paul*, egy kalandelemekkel ötvözött sci-fi vígjáték, road movie köntösben. Azonban az már itt, az ajánló elején is leszögezhető, hogy csak azok fognak rajta igazán jól szórakozni, akik alaposan ismerik az SF műfaját, hisz a film teli van a legkülönbözőbb utalásokkal a *Star Trek*től, a *Predátoron* át, a *Star Wars*-ig.

Két angliai geek (magyarul kockának mondanák, de én nem szeretem ezt a kifejezést) Kaliforniába látogat a San Diego-i Comic-Con-ra. Egyikük, *Clive Gollings* (*Nick Frost*) sci-fi író, míg a másikuk, *Graeme Willy* (*Simon Pegg*) illusztrátor. S ha már az USA-ban vannak, úgy döntenek, nem csak ezt a rendezvényt látogatják meg, hanem megtekintik az leghíresebb UFO-járta helyeket, mint például a „*Fekete Postaládát*”, az „*Area 51*”-et, vagy épp *Roosevelt*-et. Kibérelnek egy lakóautót, és útra kelnek, ám hamarosan beüt a ménkü. Azt még elviselik, hogy az egyik út széli, idegenekre építő kocsmában igazi amerikai farmerekkel futnak össze, ám amikor belebotlanak *Paulba*, az lesz csak számukra igazán végzetes. Attól kezdve csöstül jön a baj, ügynökök erednek a nyomukba, elrabolnak egy fanatiku-

Az én agyam akkor dobta le az ékszíjat film közben, amikor *Clive*, *Graeme* és *Ruth* (a már kevésbé vallásos lány) bemennek egy tipikusan amerikai, út széli motoros kocsmába és felcsendül... Nem, ezt a poén inkább mégsem lövöm le. Aki látta, az tudja, aki pedig még nem, annak már csak ezért az egy jelenetért is érdemes megnézni *Simon Pegg* és *Nick Frost* új filmjét, a *Pault*.

Jimmy Cartwright

1991. ÁPRILIS 20. - 2. RÉSZ

...egy húsz esztendőös koncert emlékezete

...Húsz esztendővel ezelőtt ebben az országban, ebben a városban pezsgett az élet. Azon a tavaszon már második éves volt a korábban nem tapasztalt friss levegő, ami fújdogált e kies honban. 1991-ben 24 éves voltam, pont húsz évvel fiatalabb, mint ma. Ezt a dátumot megelőző években kamasz kölyökként, ifjú suhancként egyre mélyebbre merültem a szubkultúrák különböző akkori áramlataiba. A nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján kóstoltam bele azokba az éppen megszülető, kibontakozó műfajokba, melyek a 90-es években kulturális és ideológiai alapokat adtak... nem csak nekem, sokaknak.

A második interjú: Bocskay István

Homoergaster: Hogyan kezdődött ez az április 20-a? Matyi utalt rá, hogy ő csak belépett a képbe, átvette a stafétát, és hogy ti kezdtétek, többen, és konkrétan téged ezért kerestelek meg!

Bocskay István: Amatőr Kulturális Fesztivál volt talán a neve, és április 20... Mindig olyan érzéseim voltak, hogy egy kisebb városban élek, borzasztó nagy lokálpatrióta szívvel, és mindig fáj, hogy más városokban nagy koncertek vannak, híres előadók fellépnek, és ezzel párhuzamosan sok embernek van lehetősége valamit csinálni, dolgozott bennem a dac, hogy szeretném: a mi városunkban is legyenek koncertek! Ne csak disco, és a fiatalok kapjanak bemutatkozási lehetőséget. Abban az időben *Szűcs Lóránddal* beszélgettünk erről az egésze. (Azóta már filmrendező lett belőle, és igyekszik Szentest segíteni. Ő a film világába ment tovább, már akkor is látszott, hogy tehetséges srác.) Diák koromban láttam a MÁV Kultúrában *Beatrice, Hobo* koncerteket, ezért adott volt, hogy ott kellene megküzdeni a fiataloknak. Meg kellene hirdetni, szervezni. *Arató Matyi* nagyon kellett az egészbe, mert ő komolyan összefogta, összegyűjtötte a beérkezett jelentkezéseket, az ő nevéhez fűződik, hogy ezeket koordinálta, szervezte. Mi lelkesek voltunk... én akkor még nem tudtam, hogy ezt marketingnek hívják, de ezt a részét ő intézte. Két ember neve még mindenféleképpen ide kívánczik. Az egyik a *Csányi Feri*, akit csak *Kutyának* ismernek ezekben a körökben. Aki minden tudását beleadta, és... volt egy fekete diplomataiskája, abban voltak mindenféle szerszámok, készletek. Pl. feszültség alatt forrasztott a *Tankcsapdának!* Olyan dolgokat megcsinált... egy kis mini satuja volt a színpad mellett... ekkor is ő intézett kábeleket pl. Nekem akkor ez teljesen természetes volt, hogy szól a zene, de a francokat volt természetes! Ez az ő hallatlan lelkesedésének és tudásának volt köszönhető! Illetve megígértük a zenekaroknak, hogy pergődobot nem kell hozniuk, azt mi biztosítunk... persze, természetesen ez nem így lett! A koncert napján derült ki, hogy közbejött valami probléma... jöttek a bandák, és nem volt pergő! A *Csányi Tamás*, aki akkor már dobolt, kölcsönadta a pergőjét, ami azért nagyon nagy dolog, mert ilyet senki sem tesz szívesen! Így az ő nevüket mindenféleképpen meg kell említeni. Hallatlan nagy szeretettel, lelkesedéssel szerveztük, fel sem merült a pénzkérdés, bármilyen szempontból. Szerettük volna megmutatni a világnak, hogy Szentesen lehet ilyet csinálni... egy szegedi banda nyerte meg... rövid nevük volt... most nem ugrik be, később közismert zenekarrá váltak. (*Pista itt a Nyersre gondolt. - Homoergaster megjegyzése*). Akik az első

ötben benne voltak, azok később a regionális alternatív zene világában meghatározók lettek... ez egy nagyon szép emlék, és óriási siker volt! Ott volt a Csongrád Megyei Hírlaptól egy újságíró! Egyáltalán az, hogy itt ilyesmi megtörténhet! '90 és '93 között mindenki mindent csinálhatott...

HE: Ifjúságom legszebb éveei ezek!

BI: Szabadon tehetél bármit, és teljesen jó volt! Izgalmas volt ez, és a végére nagyon elfáradtunk. De belelkesedtünk, hogy ennyire érdek- meg pénzmentesen... Ezt az egészet a Fanatic műhely szervezte! Négy emberből... nem... ötten kezdtük: *Kozák Laci, Szűcs Lóri, Arató Matyi, én* és a *Füsti Pisti*, a cukrász... és az első ilyen teaszínház és koncerteket... azért lett Fanatic, mert fanatikus emberekből állt. Pesten, koncerten Fanatic műhelyként beengedtek a biztonsági őrök, ez akkor úgy működött... Teljesen anyagiaktól mentesen, csak a zenéért...

HE: Áprilisban kerek évfordulója volt ennek, és Matyival megállapodtunk abban, hogy a szentesi underground milliónek ez a kezdete. Neked is ez a benyomásod?

BI: Igen, így van, és ebben Arató Matyinak elvülhetetlen érdemei vannak, meg abban, hogy nagyon nagyon összefogta ezt az egészet... és még valami: az Arató Matyi fényévekkel előtte járt mindenkinek a zenei toleranciában, a befogadóképességben, hallatlan zenei műveltsége van. Jó előre megérzi, milyen irányzat fog jönni, és soha senkit nem utasított vissza, mert mondjuk ő azt a stílust nem kedvelte, és tényleg, ahogy mondd, ez volt az indítás. Szerintem innentől kezdve Szentes berobbant, és a *Graffiti* legszebb időszakáig meghatározó, ha nem a legfontosabb hely lett. Talán Gyulán volt még ilyen, de az sem volt ennyire alternatív, tehát itt nagyon nagyon felvállaltuk a nagyon mélyről jövőket, és nem a pénzről szólt, talán ezért is volt sikeres.

HE: Mivel Matyival kitárgyaltuk ezt az évfordulót, kicsit ugranék a múzeumi eseményre, hiszen a kettő összefügg. Erről mesélj légy szíves!

BI: Ez is azt bizonyítja, hogy Matyinak egy elképesztő gyűjteménye volt, és nagyon fontos lenne az általános zenetörténelem miatt archiválni ezeket, olyan felvételei vannak, ami senki másnak... Akkor engem ért a megtiszteltetés, hogy beszélhettem erről az időszakról, ezekről a dolgokról. Baboskendőben...

HE: Hogy született meg ez?

BI: Úgy, hogy a múzeumnak egy munkatársa, dr. Mód László, aki néprajzkutató, Régező és mindenféle komoly végzettsége van. Idejött Szegedről, és ő folyamatosan Szentes történetét vizsgálja, kutatja. Rájött, hogy a szubkultúrán belül van egy irányzat, ami nem nagyon van máshol az országban, vagy hogy legalábbis ilyen markánsan megjelent volna. Egy kis városnak milyen elképesztő hatása volt a zenére, ezt ő értékelte, és azt gondolta, hogy ezt egyben meg kell mutatni, mert ez egészen különleges dolog! Ezen esemény előtt én itthon kimentem a kertbe, és ástam földet. Bekötöttük egy kis zsákanyagba, nemzetiszínű szalaggal, úgy gondoltam, hogy hasonlóan az Oscar díjhoz, „*Föld Sztár díjakat*” osztok ki, tekintettel arra, hogy ezek földalatti zenék voltak. Földsztrár díjazottak voltak: *Arató Máttyás, dr. Szabó János, dr. Mód László, Rakk László, Bóta Csaba* (ő nem volt jelen), *Olasz Sándor, Csányi Ferenc*... Ők kaptak ilyet, nem tudom, megvan-e még nekik. Szerintem ki kellene osztani azoknak, akik az élet nem feltétlen habos oldalán tevékenykednek, bármiben. Újra összejöhettünk, és beszélgettünk. Azt hiszem, azok között, akik abban az időben jártak ezekre az eseményekre, a mai napig is van egy nagyon jó kapcsolat. Mindenkinek másként alakult az élete, de van egy olyan

Arató Máttyás

dr. Szabó János József

dr. Mód László

Rakk László

Olasz Sándor

Csányi Ferenc

pont az életében, amit szerettünk, amiben hittünk, és ez megmaradt. Ha ránézek egy másik emberre, akkor azt a srácot látom benne, aki ugyanúgy igyekezett tenni ezért az egészért, mint én.

HE: Az előbb elkezdted a baboskendőt, akkor most megkérlek, hogy fejezd be!

BI: A baboskendő az egy kicsikét jelezte azt, hogy... amiért ezek akkor elindultak... az volt az üzenete, hogy nem minden tökéletes, azt üzenete, hogy biztos lehetne jobb, lehetne több is. Ha megjelennek a '90-es évek elejének lelkes emberei, és bár sok minden megváltozott, már nem úgy öltözzünk, nem akkora a hajunk stb... A baboskendő az egy szimbólum. Szimbóluma, hogy még van mit tenni, sokkal nagyobb bajban vannak a mai fiatalok, mint mi voltunk. Borzasztóan jön rájuk a nyugati propaganda, megélhetés miatt el kell menniük más országokba... Ez egy szimbólum volt... még mindig megvan, és újra föl is venném, ha lenne rá alkalom...

HE: Ahhoz mit szólna, hogy Matyitól a múzeum megvette a kiállítás anyagát?

BI: Szerintem ez egy óriási elismerés, és nagyon jó döntés. Ebben Mód Lászlónak is nagyon nagy szerepe van!

HE: Hogyan végeledett a Sport-Graffiti, ami ott elkezdődött?

BI: Állandó probléma volt abban az időben, hogy nem volt igazán hely. A MÁV Kultúrház, az nem lehetett egy állandó hely... Itt szeretném megemlíteni, hogy ott dolgozott egy Gera Tóth Imre nevű ember, az ő nevét a következőért kell megjegyezni: 1980-ban, amikor a Beatrice-t gyakorlatilag mindenholon tiltották, Csongrád megyében sehöl nem léphettek fel. Ő ekkor megengedte, hogy Szentesen fellépjenek! Ez még azelőtt volt, hogy az Omega főlvállalta volna, hogy magukkal viszik elő-

zenekarnak! Ő lehetővé tette, hogy itt a MÁV Kultúrházban játsszon a Ricse. Tudta pedig, hogy minden megyei rendőr itt lesz, feszült hangulatban. Ehhez neki semmilyen érdeke nem fűződött! Egyszerűen úgy gondolta, hogy ez itt legyen! Ez tiszteletre méltó és bátor dolog volt, ezért feltétlenül meg kell őt említeni... Tehát nem volt hely, és akkor '92-ben a Sportszálló emeleti része sikerült. Úgy képzeltem el, hogy azok a fiatalok, akik nem a discót szeretik, azok biztosan szívesen eljárnának egy helyre, ahol hallgathatnának más zenét... vagy biztos emlékszel, volt tövöltőverseny is...

HE: Igen, igen ez maradandó!

BI: Volt valami nagyon sz...r kis erősítő, meg hangfalak... és a mittudomén kazettákat berakták, és azok szóltak... akkor még nem is voltak CD-k, csak kazetták. Hozták, hogy tedd már be ezt, tedd már be azt! Bárkinek szólhatott a kedvenc zenéje! Ez szerintem egy szép, szabad világ volt, igény mutatkozott koncertekre is. Blues és más... pl. a Sunstroke, stb.... Később voltak dolgok, amik abba az irányba hatottak, hogy nem lehet, nem tudunk felelni mindenkiért. Egyszerűen kevesebb tudtam összeegyeztetni a munkámmal ezt az egészet, az ezzel járó kockázatot. Féltettem az embereket, nehogy valaki megsérüljön! Ehhez egy igazi kocsmá-rosnak kell lenni. A Szabó István átvette a Sportot, és ő elég jól felfuttatta a koncertéletet. Tőle Szabó Zoltán vette át, a Bóta Csaba festette a falra azt az ábrát, lett belőle Graffiti. De gyakorlatilag Arató Matyihoz fűződik az egész, a ő bődületes kapcsolatrendszere és em-beri tulajdonságai kellettek ahhoz, hogy ez működjön. Bárki... Deák-Bill Gyulától a Tankcsapdáig mindenki örömmel és szeretettel járt ide... nekem főleg a Tankcsapdáról van nagyon sok személyes élményem... de ez már akár egy másik interjú lehetne...

HE: Na akkor most azt kérdezem tőled, hogy neked '91 április 20-án melyik zenekar tetszett a legjobban?

BI: A következő volt a helyzet: én iszonyatosan feszült voltam, mert éreztem a felelősségét, hogy ez az egész nagyobbra sikeredett, mint amit mi gondoltunk. Valahogy jól végig kellene menedzselni az egészet Közel 20 zenekar lépett fel... ezért én nem tudtam élvezni a produkciókat... emlékszem a Kulturális Szemlére, talán szentesi is, volt egy-kettő, de Pestről meg mindenhol jöttek... a Hisztéria is itt volt... és arra figyeltem, hogy pl. a büfé működjön, ne üssön meg senkit az áram, minden rendben legyen, folyamatosan jönjenek a zenekarok... őszintén megmondom neked, hogy nem tudok mondani ilyet... azt sajnálom, hogy nem ugrik be annak a szegedi zenekarnak a neve... három betű, azt hiszem a nevük (Pista itt

megint a Nyers-sel kínlódik itt, bár ez négy betű.), ók nyerték meg az egészet! A Kulturális Szemlére emlékszem, Orosházaról... Ma már kevésbé követem a zenéket. Nagyon fontosnak tartom, hogy a '89-93 közötti időszaknak volt mondanivalója, üzenete. Nagyon jó lenne, ha pl. 2011-13 között ez megismétlődhetne. Kívánom, hogy így legyen. Legyenek még jó fesztiválok, és bukkanjanak fel tehetséges emberek és zenekarok!

HE: Köszönöm a beszélgetést!

A Pistával készített beszélgetés bepötyögése közben jutott az eszembe, hogy vele már régebben is beszélgettem, hasonló témában. 11 évvel ezelőtt, 2000-ben az azóta megszűnt Média-6 rádióban. Volt egy műsorom, Alternatív, Underground, Zenei Magazin, (AUZM) néven. A következőkben szeretnék néhány jellemző részletet kiemelni ide a beszélgetésből. A szemelvényekhez még felhasználtam Pista 2004. november 12-én, a „Föld felett a földalatti” c. kiállítás múzeumi megnyitóját is.

Bocskay István a Média-6 rádió AUZM c. műsorában:

A Sport-Graffiti-ről:

A Krausz testvéreknek volt ott hajdanában-danában egy fafeldolgozó üzeme, eredetileg maga az épület malomipari célokat szolgált. A felső szint a '60-as, '70-es években úgy lett kialakítva, hogy vendéglátóipari tevékenységre is alkalmas legyen. Ez folytatódott a '90-es évek meghatározó korszakában, azzal a különbséggel, hogy koncertek kerültek ott lebonyolításra. Ezt hiánypótlónak éreztem akkor... Egy olyan stílus jelent meg, ami addig, legalábbis a tudomásom szerint itt, Szentesen nem volt. Ennek a megtapasztalt hiánynak szeretünk volna egy lehetőséget adni... Filmvetítések voltak, művészfilmek bemutatása, ami megint hiányt pótol. Tehát rétegyények kielégítése folyt, zenében, filmben, irodalomban. Akik akkor odajártak, azoknak teljes mértékben megfelelt...

A Sportban megrendezett POGO versenyéről:

...Engem nagyon bántott a '80-as évek elején, hogy azoknak a zenekaroknak amiket akkor szerettünk – pl. *Beatrice, HBB, P. Mobil* –, abban az időben nem jelenhetett meg lemeze. A kazettákat stikában kellett másolgatni, a fellépéseiken meghatározott módon lehetett csak viselkedni. Mindig azt éreztem, hogy semmi rosszat nem akarok, csak szeretném a zenét hallgatni, és az akkor divatos mozgásformációval azonosulni. A pogó táncot is egy ilyen mozgásformációnak fogom fel, ami bizonyos zenéhez kötődik, ami egy időszakhoz kötődik. Veszélyesebb, mint mondjuk a tangó, igazából mozognak az emberek, önkoordinációval, de össze is ütközhetnek, el is eshetnek. Nem szerettem volna, ha ellenőrzés nélkül mennek ezek a dolgok, sokkal jobb ha megengedjük, ha szabályok közé tesszük... Aki a legjobb volt, azt a többiek díjazták!

2004. november 12. múzeumi megnyitó részlet:

...Próbáltam stílszerűen öltözködni, remélem, hogy sikerült. Mindenki, aki itt van, annak fárasztó és kemény hete volt, esővel, sárral, minden problémával, nagyra tartom azt, hogy ennek ellenére, pénteken, késő délután, már-már este, ide el tudtatok jönni. Valami egészen fantasztikus számomra az, hogy az életünkben egy múzeumba eljuthatunk, eljuthatnak azok a dolgok, amiket itt jó néhányan csináltak. Ez csodálatos, amikor ennek részese voltam, nem gondoltam volna, hogy ez ide fog jutni. Nagyon megköszönöm mindazoknak a nevében akik itt vannak, vagy lehet, hogy éppen a hangfalat cipelték, és nem ismerjük őket, de velünk voltak... Az egész úgy kezdődött... szerintem, hogy ...pattogtattam a kosárlabdát, és Arató Matyi meg jött a buszmegállóból... és szerencsére a labda úgy pattant, hogy arra fordultam, és jött velem szembe. Valószínűleg nem tudtam bedobni a labdát, és elpattogott a kerítéshez. Megálltunk egy pillanatra, és elkezdtünk beszélgetni. Matyi nagyon szerette az *Omegát*, én meg a *Hobo Blues Band*-et. Elkezdtünk arról beszélni, ki milyen zenét szeret, mit hallgat mostanában: *Kontroll csoport, Auróra*, stb... elkezdtük a kazettákat cserélni, beszélgetés közben az jött fel, hogy a fene egye meg, hát mindenhol csak disco van, tőlünk távol álló rendezvények, nem igaz, hogy nem lehetne valamit csinálni! Ma talán sokaknak meglepő, hogy 1990-91 vagy '92-ben nagy dolog volt egy koncertet megszervezni! Rengeteg idegeskedéssel járt, meg ezer problémával, de úgy gondoltuk, hogy ezt meg kellett csinálni. A világon semmi más nem motivált bennünket, mint hogy próbáljunk meg értéket teremteni, zenéket, színházi dolgokat, tehát mindent, ami szerintünk jó, amiben hiszünk. Akkor jöttek emberek, akik szintén szerették volna, pl. Szűcs Lóri, aki most éppen Ausztráliából köszönt mindenkit. Megalakult a Fanatic Műhely. Azért Fanatic, mert fanatikusan kell ezeket csinálni. Meg ez jól hangzott! A műhelyből lett Fanatic rendező iroda, amikor már egy-két koncertet megszerveztünk. Színes logós kártyákat készítettünk magunknak. Ez azért volt jó, mert ezzel egy koncertre pl. a BP Sportcsarnokban be lehetett menni! Mutattuk, hogy sajtó...honnan jöttek? ...Az *Életjel* fanzint képviseltük! ...Aztán a végén már az *AC/DC* jegyeket árulták a Matyiék, éppen, hogy kijöttek belőle... Azt akarom ebből kihozni, hogy egyáltalán nem volt fontos a pénz! Mindenki dolgozott valamit, abból valahogy megélt, állandóan izgultunk, hogy majd lesz-e annyi néző, hogy majd az a koncert rentábilis legyen. Többnyire az volt. Elkezdtük szervezni ezeket az eseményeket, emlékszem, hogy mindig pincékben voltak, a legtöbbször a megyeháza alatti pincében... teaszínház... a Bóta Csabiék a *Holtpont stúdióval*... Kezdték a dolog komollyá válni, és azt vettük észre, hogy tömeges rendezvényeket tudunk csinálni, picike kis plakátokkal, amik elkepesztőek. Rengetegen voltak. Mondok egy példát: a *Dog Faced Hermans*, ez egy augusztusi koncert volt itt. Azt hiszem, hogy talán Magyarországon 3 helyen léptek fel, Szentesen kívül még pl. Egerben, erre emlékszem. Bementem a *Kruzsliz Palihoz* és mondtam neki, hogy tervezzük, hogy jön ide egy skót zenekar nyáron. Paráztam, hogy mekkora bérleti díjat fog kérni... Elgondolta, hogy egy skót zenekar... idejön a nyáron, uborkaszезon... áhh! Odaadom nektek ingyen! Mondtam Matyinak, hogy: Megvan ingyen az Ifiház! ... Aznap reggel kimentem a vasútállomásra... és jöttek az emberek! Szálltak le a bp.-i vonatról! Nézték őket, hova jön ez a sok ember? A ruházatukon látszott, hogy nem mit tudomén... horgásztáborba érkeznek! Aztán estére gyűltek-gyűltek, és iszonyatos tömeg összegyűlt annak a hírére, hogy a *Dog Faced Hermans* fellép Szentesen! ... Nagyon büszke vagyok arra, hogy ezekben az években, ezen a területen Szentes az első 10 jegyezett helyen volt!

A leírt részleteket kicsit megszerkesztettem, bizonyos részeket kihagytam, átirtam!

Folytatjuk...

Homoergaster

Harry Harrison: Rozsdamentes Acélpatkány

Az említett könyv szerzője, Harry Harrison, igen sokoldalú író. 1925-ben született az Egyesült Államokban. Rajzolt reklámokat és képregényeket, írt sci-fi regényeket, krimit, paródiát (Bill, a galaktika hőse) és számos esszét. Most egyik leghíresebb regénysorozatának, a Rozsdamentes Acélpatkánynak az első kötetéről szeretnék írni néhány sort.

A történet a távoli jövőben játszódik, amikor az emberiség meghódította és benépesítette az egész világegyetemet. A társadalom jól szervezeten működik, és szinte teljesen eltűnt az emberek életéből a bűnözés. Ha valaki bűnözői hajlamokkal születik, akkor ezt már gyermekkorában korrigálják, még mielőtt problémát okozhatna. Emellett a modern technika minden eszközével igyekszik a rendőrség megakadályozni a legapróbb bűncselekményt is. Ebben a környezetben már nincs helye a „patkányoknak”. Csak ha acélból vannak, akkor tudnak elérkezni, és kihasználva a réseket szembeszállni a társadalom törvényeivel.

A főhős, James Di Griz (Sikamlós Jim), az acélpatkányok tipikus életét élte bolygóról bolygóra vándorolva, elkülvetve minden lehetséges bűntényt a gyilkosságon kívül, amiből haszna származott. Ezáltal nagy vagyont tett szert, de ami még ennél is fontosabb, imádta ezt az életformát, egészen addig, amíg a Különleges Testület le nem csapott rá az egyik gondosan kitervelt akciója közben. Mivel nem szerette volna, hogy kitöröljék a személyiségét, belépett a Testületbe, vállalva, hogy ezentúl ő is acélpatkányokra fog vadászni. A törvény védelmében hamarosan méltó ellenfélre talált, és újra lehetősége nyílt tehetségének kamatoztatására.

Sikamlós Jim rendkívül szimpatikus figura, aki egyes szám első személyben számol be a kalandjairól. Állandó

feszültségben él, minden apróságra odafigyel, hiszen az élete múlhat rajta, és briliáns elméjének egyetlen célja, hogy újabb bűntetteket terveljen ki, és megoldva a technikai nehézségeket precízen kivitelezze terveit. Sohasem ismétli önmagát, folyamatosan változtatja külsejét, és romlott életének minden percét élvez. Beszámolója rendkívül közvetlen és őszinte, saját személyiségét pedig egy jó adag öniróniával szemléli. Nem hallgatja el előlünk a negatív tulajdonságait, kétségeit és olykor a kétségbeesését sem. Nagy élmény az ő szemszögéből vizsgálni a szinte tökéletes társadalmat, mely látszólag sikeresen megoldotta problémáinak többségét. Különös karaktere végig fenntartja a feszültséget a regény során, és csibészes bájával az ujjá köré csavarja az olvasót.

A történet cselekménye izgalmas, fordulatos és számos meglepetést tartogat. Szinte le sem lehet tenni a könyvet, amíg nem érünk a végére. A regény stílusa könnyed és magával ragadó, amin nem is csodálkozhatunk, ha figyelembe vesszük a „mesélő” színes egyéniségét. Érdeemes megemlíteni pozitívumként azt is, hogy Jim beszédstílusa, az általa használt kifejezések, mondatok, szleng szavak tökéletes összhangban vannak az író által létrehozott karakterrel.

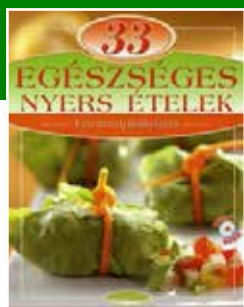
Sajnos a sorozat többi részét még nem olvastam, ezért a történet folytatásairól nem tudok véleményt alkotni, de talán egyszer majd erre is sor kerül. Az általam elolvasott első kötetet viszont melegen ajánlom a sci-fi irodalom rajongóinak.

A STUDIUM Könyvesbolt kínálatából

Aktuális AKCIÓS kínálatunkban óriási választékban találhatóak a Nyitott Szemmel és a Berlitz kiadó ÚTIKÖNYVEI, amelyek akár ötletként is szolgálhatnak egy-egy üdüléshez.

Ám nem csak az országhatáron innen és túl kalandozhatunk, hanem az ízek birodalmában is. Ebben nyújtanak segítséget a most szintén akciós F. HORVÁTH ILONA 99 RECEPTJE (399

Ft/db), valamint a 33 LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE (990 Ft/db) receptkönyvsorozatok.

Állandó árengedményes kínálatunk mellett most akciós kötetekkel (gyermektől a felnőttig) is várjuk önöket, valamint leárazott, sérült borítós könyveink között is válogathat.

Mindezen felül zenei CD-k és DVD filmek bőséges kínálatával várjuk kedves vásárlóinkat.

Kínálatunkat megtalálja Szentesen, a Kossuth tér 5. szám alatt. Tel.: 63/311-401
Nyitva: hétfő-péntek: 8-18, szombat: 8-12 óráig. WEB: www.konyvtunder.hu

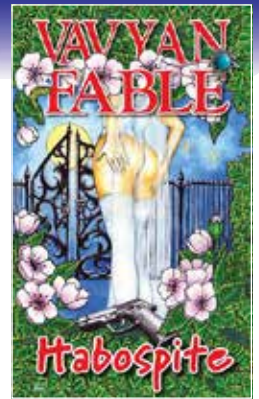
Vavyan Fable: Habospite

A HALKIRÁLYNŐ és a VIS MAJOR történetének hősei találkoznak!

Fertő Cityben menyegző készül. A harcművész Dalia és a sok kánpadot megjárt exzsaru, Marcel-Lobo kézfogózna a város hírneves kastélyában. Ám az élet nem habospite.

Dalia a koszorúslányokkal - Cyddel és Denisával - kalandot kalandra halmozva lánybúcsúzik Fertő Citiben. Ennek során elkerülhetetlenül megismerkednek a járőröző kopópárossal, Vis Majorral és Kyrával. Vis Major készülő gaztett nyomában jár, Kyra majdnem kétszáz éves sorozatgyilkosság szálaít bogozza, közben aktívan praktizáló latrokba, vámpírokba botlanak. Tudomásukra jut, hogy egy dzsungelországi kokszbárá busás vérdíj fejében köröztesse Marcellt. Egyéb bajok is megakaszthatják az egybekelést. Az esketésre felkért Rézorr Atya a mátkapár öltözéke láttán avagy a meglepetéstánc hatására lefújhatja a frigyét.

Az oltár előtt valóra is válik néhány kisebb rémálom. A jókorább tagló későbbre tartogatja magát. A vigalmat megzavaró támadás nyomán a Denisa-Belloq-Martin-Delgado által képviselt úthenger zsarucapat és a lavina kopópáros közös akcióba lendül, Dalia és Cyd is velük tart. A földön-vízen-levegőben folyó üldözőhajzás téboly hevében nincs idő átöltözni, s a két dudás egy csárdában-effektus is létrejön.

A könyv 2695 Ft-ért megvásárolható a Babilon Könyvesházban,

Szentesen, a Kossuth u. 11. szám alatt, hétfőtől péntekig 8-18, szombaton 9-12 óra között.

Tel.: 30/863-2705, 63/318-673, e-mail: babilon@szentesikabel.hu

FOLYTATÓDIK gyermeknap 50%-os **MESEKÖNYV AKCIÓNK** május 31-ig.

Líra könyvklub tagoknak további kedvezmények. Igényelje törzsvásárlói kártyáját üzletünkben.

Gyermeknap alkalmából a TŰCSÖK ZENEKAR zenél!

Május 27-én du. 15.30 -tól a **LEGKEDVESEBB GYEREKDALAINK** és

a **LEGKEDVESEBB ÁLLATOS DALAINK** könyvbemutatójával

egybekötött dedikálására szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt.

A Lidércfény amatőr kulturális folyóirat fekete-fehérben nyomtatott,

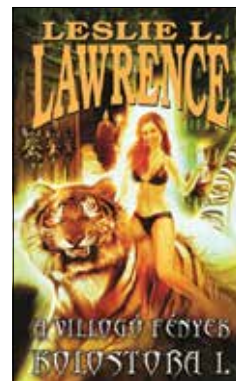
INGYENESEN ELVIHETŐ példányait megtalálod

a Babilon Könyvesházban, a Lyra Könyvesboltban és a Studium Könyvesboltban is!

Leslie L. Lawrence: A villogó fények kolostora

Leslie L. Lawrence, azaz Blobzang rinpocse, a nepáli Ngabpa kolostorba érkezik, hogy régi kéziratokat tanulmányozzon. A rossz időjárás furcsa idegeneket kerget a kolostorba a már ott lévő, még furcsábbak mellé. A kísértetjárta kolostorban elszabadul a pokol: villogni kezd a titokzatos kék fény, vörös lángok ugrálnak az ablakokban, hirtelen felépül a rég leomlott démonfal, karosszék repked a levegőben, a halott Kitty Loewenstein pedig tigris hátán lovagol. Aztán gyilkosság történik, majd még egy, és még egy... Hősünk múmiákat talál egy dobozban, hegyes fejű kalapácsot egy halott fejében, a kolostor apátját pedig egy kondérban, holtan. Leslie L. Lawrence nem retten meg: szorosra húzza az övét, fejébe nyomja sárga süvegét, felhúzza kunkori orrú díszcsizmáját és a gyilkos után ered. Vajon megtalálja?

A könyv 2399 Ft-ért megvásárolható a Lyra Könyvesboltban,

Szentesen, a Szabadság tér 3. szám alatt, hétfőtől - péntekig 9-17, szombaton 9-12 óráig.

Tel.: 63/316-974, Fax: 63/316-974, e-mail: lantos.lyra@tvnetwork.hu, web: www.lyrakonyvesbolt.info

**KERESSE NÁLUNK A 82. ÜNNEPI KÖNYVHÉT
ÉS 9. GYERMEKKÖNYV NAPOK ÚJDONSÁGAIT**

június 2-6 között, valamint június 5-én,

Szentesen, a Kossuth téri kirakodóvásáron felállított standunkon.

